Ч. 98 (14.930. Львів, неділя 8. травня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою). 6.00 зол.
Четвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
В ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечно і корисно для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл. а на це потрібні міліони своїх ощадностей.

ВЕЛИКЕ ВИХОВНЕ ЗНАЧІННЯ
мають ПРЕМІЙНІ ВКЛАДКОВІ КНИЖЕЧКИ
Кооперативного Банку „ДНІСТЕР" у Львові, Руська 20, на які складаючи що місяця впродовж року вкладки від зол. 5.— вгору можна одержати крім відсотків ще й нагороду за ощадність в сумі 25 до 100 зол.

„Розвязали Союз Українок"!

ГОРОДСЬКЕ СТАРОСТВО У ЛЬВОВІ РОЗПОРЯДКОМ З ДНЯ 6. ТРАВНЯ 1938 Р. ПРИПИНИЛО ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРАЛЬНОГО Т-ВА „СОЮЗ УКРАЇНОК".

У мотивах рішення на першім місці поставлено ЗВЯЗКИ З НАЦІОНАЛЬНИМИ УСТАНОВАМИ, ЯК „МАСЛОСОЮЗ", „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" ТА ІНШІ; видвигання справи бл. п. Ольги Басарабової в рр. 1924—1925 на терені Міжнародньої Жіночої Ради (якої, до речі, „Союз Українок" не є членом і в якої конгресах ніколи участи не брав); ПРИСТУПЛЕННЯ ЧАСОПИСІВ „СОЮЗУ УКРАЇНОК" ДО ПРЕСОВОГО ПОРОЗУМІННЯ; деякі статті у „Жінці"; НЕГАТИВНЕ ВІДНОШЕННЯ ДО АВТОРІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ Т. ЗВ. НОРМАЛІЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ („пентноване за помоцон свей праси в опінії публічней ауторув і зволеннікув т. зв. політикі нормалізацийней"). Розпорядок про розвязання „Союзу Українок" з мотивами має повних 4 стор. друку. Подамо його цілістю в найближчому числі.

Рівночасно припинили два часописи „Союзу Українок" — „Жінку" й „Українку".

Дня 6. ц. м. вечором переведено основну ревізію в приватних помешканнях голови Т-ва п. Мілени Рудницької, заступниці голови п. Шепаровичевої та деяких інших членів Виділу.

Саме коли пишемо ці рядки — відбувається ревізія в домівці централі „Союзу Українок".

Телефонують нам теж з ріжних повітових міст про ревізії у голов і видялових тамошніх філій „С. У.".

СЬОГОДНІ В ГОД. 19.30
II. КОНЦЕРТ ІЗ ТВОРІВ
ВАСИЛЯ БАРВІНСЬКОГО
(Сольоспіви)
Мала саля Музич. Т-ва ім. М. Лисенка

Швидко котиться віз..

Львів, 7. травня 1938.

Після розвязання Українського Спортового Союзу, Т-ва „Сила" — розвязали вчора Союз Українок. Кожний з отих актів окремо був би вже важким ударом для українського національного життя, опертого на легально зорганізовані установи й товариства, — разом творять вони вже не репресії проти поодиноких організацій, лише певну систему, певну виразну лінію польської національної політики. Бо й УСС, „Сила" та Союз Українок — це теж не відірвані факти: одночасно маємо і новий кольонізаційний закон з цілою земельною практикою, і віроісповідний відтинок з перевіркою метрик постерунковими у Східній Галичині (дивись у цьому самому числі: вістка з долинського деканату), і т. зв. шляхотський відтинок з втягуванням українських селян-шляхтичів до польських шляхотських „кулек", і Гриньки на Волині, і справу площі Сокола Батька у Львові і Золочів. І все воно разом булоб ще сяк-так зрозуміле, колиб ділялося у часі якогось масового нелеґального руху проти держави і режіму, воно булоб ще зрозуміле при веденні українцями якоїсь тактики пасивної резистенції та явної і скритої пропаґанди ненависти. Коли-ж усі ці речі діються в часі, коли саме українство станули було на шлях шукати спільних рацій, спільних цілей та можливостей співпраці з польською державою і урядом, що її в даному часі репрезентує, — коли той загострений режім розпочався після найкращих для Польщі і поляків декларацій відповідальної української політичної верхівки, які колинебудь в історії обох народів залунали, тоді це явище цілком незрозуміле. То значить: нема таких річей у цьому світі, яких уже людський ум не розгадав би, і цю польську національну політику з останніх трьох літ розшифрувати — очевидно — можна. Тільки вона має такий свій політичний зміст, таку голосну мову, що ми — українці — все ще раз-у-раз вертаємось до запиту: який здоровий сенс такої політики з польського погляду?!

Ясна річ, що не ми, українці, покликані на те, щоб визначувати лінії польської державної рації і щоб насилу переконувати поляків у тому, що їх не переконує та що вони а пріорі признають, як річ для себе шкідливу. Але таким робом ми, українці, найшлись на роздоріжжі. Українська політична думка, яка весною 1935. року дійшла була до практичного вияву тої своєї — до того часу тільки публіцистичної — тези, що всеукраїнська національна рація каже шукати порозуміння з польською стороною

Войовничий виступ мін. війни Злучених Держав.

Американський міністр війни Гаррі Вудрінг виголосив на зборах загально-американської торговельної палати промову, в якій сказав м. ін. таке: „Остерігаю Німеччину, Японію та Італію, що коли диктатури підуть за далеко, натискаючи на демократичні краї, це може довести до війни. Тепер демократичні держави настроєні пацифістично, та не треба забувати, що були хвилини, коли той настрій змінився".

ОБУРЕННЯ В ІТАЛІЇ.

Італійська преса обурена цим нападом на Італію. „Джіорнале д' Italia" ставить питання: чи Злучені Держави схочуть взяти на себе відповідальність за небезпеку для себе і нарушення спокою у світі.

ЧИ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ДОЗВОЛЯТЬ НА ВИВІЗ ЗБРОЇ ДО ЕСПАНІЇ?

Американський уряд поставився неприхильно до проекту скасувати ембарґо на вивіз зброї до Еспанії; зате стрінувся він зі завзятими атаками поважної частини преси. Льондонські міродатні кола живо заінтересовані тою справою, тим більше, що — як це можна припускати — американський парлямент таки ухвалить скасування ембарґа. Таке рішення утруднило би поважно праці комітету неінтервенції, який мав оптимістичні вигляди ост. часами, від коли принято британський проект евакуації добровольців.

Дальший побут Гітлера в Римі.

По ревії італійської армії відїхав Гітлер до Квіриналу, де відбулося снідання в його честь. Опісля гостив Гітлера на Капітолі губернатор Риму кн. Кольона; в тому прийняті взяла участь королівська пара і 6.000 осіб. Опісля відбув Гітлер конференцію з Мусолінієм.

В пятницю вечором відбувся в честь Гітлера великий народній попис, у якому взяли участь хори й оркестри, зложені з 10 тис. осіб. По музично-вокальній частині відбулися танки, що їх виконало 800 пар у народніх реґіональних строях. Накінець відбувся похід в історичних костюмах, що представляли ріжні доби та події з історії Італії.

В суботу взяв Гітлер участь у вправах піхоти й артилерії в Санта Марінелля та у летунських вправах у Фурбаре. Вечором гоститиме його Мусоліні обідом у Венецькій Палаті. Підчас обіду виголосять оба диктатори промови, які будуть трансмітовані через радіо.

Льорд Галіфакс уступить з британського уряду.

„Нюз Ревю" подає поголоску, що льорд Галіфакс хоче уступити зі становища міністра закорд. справ. На його місце прийшов би мабуть льорд Дарвісон, якому віщують велику політичну карієру. В найближчому часі має він виїхати на континент і зреферувати прем. Чемберленові враження з поодиноких европейських столиць.

Кодреану під замітом державної зради

До 10 днів відбудеться перед букарештенським воєнним судом процес проти б. провідника „залізної ґвардії" Кодреану, що стоїть під замітом державної зради. Йому загрожує кара 5 до 20 літ примусових робіт.

ГОГА ВМИРАЄ.

Як подають з Букарешту, стан здоровля б. премієра Гоги безнадійний.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

нею і бачити у польській стороні свого партнера — раптом стає перед фактом, що польська сторона заявляє: Ми вас, як партнера, не потребуємо і для вас ми не є ніяким партнером, бо ми потребуємо вас, українців, не для співпраці на базі взаємної пошани, тільки як терен збільшування свого етнічного і матеріяльного стану посідання, стану посідання не польської держави, лише **польської нації.** Ми станули в обличчі факту, що польська сторона не вбачає в українцях, як національної збірноти, елементу, з яким можна співпрацювати, як з колективом, себто, не тільки не признає українства як окремої особовости, але не бачить в українстві потенціяльних позитивних вартостей. Польська політична думка, репрезентована офіціяльною національною політикою, не дійшла ще до того, щоб організований розвиток українства, української національної культури й економіки, признати чинником для держави позитивним і конструктивним. Слова преміра Складковського, що він воліє мати українського селянина вдоволеного, ніж невдоволеного, залишились реторичною фразою, яка з практикою життя находиться у щораз більшій і різкішій дизгармонії: бо-ж український селянин — це не фізична одиниця, лише нарід, це кількаміліоновий у Польщі етнічний масив, який давно вийшов уже зі стадії аморфної і несвідомої свого національного обличчя маси. Це та маса, яку саме й організують оті Українські Спортові Союзи, і ті „Сили" і ті „Союзи Українок", ті всі чинники, які мають на увазі творити українську організованість та українську конструктивну силу: не **проти** польської держави, лиш **для** добра українства.

Річчю політики є створити підложжя для того, щоб українська зорґанізована сила не була в найменшій мірі для польської держави шкідлива ані небезпечна: тої політики, яка має саме й зробити українця, громадянина держави, вдоволеним, переконати його, що він у державі находить широкі можливости свого національного культурно-господарського розвитку та можливости задовольнити свої мінімальні політичні амбіції через допущення до співвідповідальности за правління краєм. Очевидно, коли політика такої цілі собі у своїй практиці не ставить, коли вважає українську вимогу територіяльної автономії, побудованої на системі національних курій, за безличність, за замах на цілість держави, коли польська сторона взагалі не може рішитись навіть на те, щоб признати засаду „ніодна польська дитина не може вчитись не у польській школі, але й ніодна українська дитина не може бути винародовлювана у неукраїнській школі", то в такій ситуації **кожна** українська орґанізація немов автоматично наражена на закид, що вона для держави шкідлива й небезпечна і може стягнути на себе репресію тої найвищої міри, якою є — розвязання організації!

При такому підході, з такої ширшої перспективи польсько-українських відносин, мотиви розвязання кожної окремої української зорганізованої клітини — це вже річ другорядна. І ми не будемо вдаватися в аналізу мотивів розвязання Союзу Українок, тимбільше, що та організація напевне зголосить широкомотивований спротив до вищої інстанції. Зате деякі мотиви вражають кожного вже на перший погляд: між тими мотивами є такі, які завертають до давніх літ, ще зперед десятиліття; далі: проти Союзу Українок застосовано репресію за те, що його пресові органи з 11-ти іншими українськими пресовими органами рішили припинити взаємну різку й несуттеву полеміку та час до часу порозуміватись у важних загально-громадських справах (це злочин!), карають теж Союз Українок, одну з найбільших краєвих громадських організацій, за звязки з іншими краєвими установами та організаціями — очевидно, у справах, що зачеплюють ті самі чи подібні статутові обовязки всіх отих організацій! Але річ найважніша, така, яка вже творить 100%-ве політікум: проти Союзу Українок застосували репресії за неґативне відношення його преси до т. зв. нормалізаційної політичної тактики, ба навіть не так до самої тактики, як до її авторів і прихильників. Не знаємо, як собі це польська сторона уявляє, але з **моментом, коли вона, польська сторона, стає арбітром внутрішніх українських спорів, — припиняється всяка можливість вести самостійну українську політику!** Коли польська сторона вважає, що вона може карати або нагороджувати за таке чи інше відношення когонебудь з українців — приватних осіб чи цілих організацій — супроти свого українського проводу і її якоїнебудь, проурядової чи опозиційної, примирної чи ворожої, політичної тактики, — тоді неможливо взагалі вести якунебудь політику! Це теж створювання такого стану, якого ще не бувало у нас та супроти якого треба буде призадуматись, як із нього вийти.

Таким робом темні хмари нависли над всією українською дійсністю. Можливо, що прийдеться нам ще багато дечого втратити, ще багато ріжних інших ударів зазнати. Але коли хтось думає, що ці і ще далеко більші втрати та удари зліквідують українство, як силу, то це груба помилка! Не маємо ніякого сумніву, що прийде час, коли ту помилку ясно й виразно зясують собі всі ті, які її не бачать і вірять, що українство взагалі не є ніякою силою, або можна її зліквідувати. Тільки чи треба доходити до того досвіду аж після таких жахливих помилок і чи справді Европа та її Схід представляють образ такої ідилі, що можна вести акцію на ліквідацію зорґанізованого українства, як політичного чинника, акцію, обраховану хіба на сотні літ?! Бо чейже все те, що на польсько-українському відтинку діється, саме до такої цілі змагає: до такої цілі швидко котиться польсько-український віз. А проте віримо, що до **тої** цілі він не дійде: бо чим більше декому здається, що та ціль наближується, — вона щораз дальша! Розвязання Союзу Українок є болючим ударом для українського життя, але ані польської сили воно не скріпить, ані потенціяльної української сили в найменшій мірі не надщербить. Бо динамікою національних рухів не кермують розпорядки та оперті на розпорядках механічні репресії.

Ік.

ПАНІ!
ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ і т. п. ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ
„МАРҐОТ"
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 2
КОСТЮМИ ВІД 55·—, ПЛАЩІ ВІД 35·— ЗЛ.

Швайцарія хоче зберегти свою невтральність.

(Від власного кореспондента).

Женева, 2. травня 1938.

Між іншими справами травневої сесії Ради Ліги Націй має стояти на її деннім порядку і справа швайцарської невтральности. Цю справу обговорено і нібито прихильно рішено при останніх франко-англійських нарадах в Льондоні, очевидно в звязку з тим, що зміст цих нарад негайно подали до відома італійського та німецького уряду, а цілком поминули московський. Англійська преса вказує на те, що амбасадор Майський не мав змоги бачити підчас нарад не тільки Чемберлена та льорда Галіфакса, а навіть Даладіє та Боне. Але прихильна позагода швайцарської невтральности заслуговує уваги не тільки тому, що рішення в цій справі буде черговою поразкою московської дипломатії в Женеві і в Европі, але й тому, що питання це досить характеристичне для становища Швайцарії в Европі і для внутрішніх швайцарських відносин.

Швайцарська Федеральна Рада звернулась до Секретаріяту Ліги Націй з меморіялом, в якім вона жадає признання Радою Ліги того, що традиційна невтральність Швайцарії є у згоді з постановами Пакту". Жадання це в меморіялі докладно обґрунтоване. Основи помирної політики Швайцарії витворені вже в початку XIV. віку. „Не зважаючи на це, що швайцарці лили свою кров на всіх европейських побоєвищах за чужі справи, сама Швайцарія вважала невтральність основою своєї закордонної політики. Дня 4. серпня 1914 р. Швайцарія ствердила свою політику, яку провадила чотири віки. Ця невтральність є основою і внутрішнього миру країни, населення якої складається з елементів відмінних мовою і культурою. Арт. 435. версайського миру не лише визнав і скріпив невтральність Швайцарії, але і проголосив згідною з пактом Ліги. Льондонська декларація з 13. лютого 1920 р. визнала мілітарну невтральність Швайцарії, але зобовязала її брати участь в господарських і фінансових санкціях. Розвиток політичних відносин в Европі і цілім світі прибрав зовсім не той напрямок, якого сподівалася Швайцарія, коли годилася на участь в санкціях. Сполучені Держави Америки не приступили до Ліги взагалі, а дві великодержави, сусідки Швайцарії, Лігу покинули. На прикладі етіопської війни показалося, що господарські та фінансові санкції від збройних відокремити досить тяжко. Меморіял кінчиться висловом переконання, що Ліга швайцарські домагання вдоволить. Переконання це скріплює повідомлення швайцарської преси, що меморіял вислано після забезпеченої собі прихильности до нього головних держав Ліги. Ясно, що дуже впертою Радою Ліги Націй не буде, хочби тому, що представник Чілі загрозив, що його держава покине Лігу, коли арт. 16. пакту не зреформують, чи принаймні не дадуть відповідних запевнень у цьому напрямі.

З нагоди майбутнього відновлення цілковитої невтральности Швайцарії варто згадати може всім відомий факт, що швайцарська федерація провадить закордонні справи і князівства Ліхтенштайну, єдиного й останнього, на чолі якого стоїть німецький князь. Він мав його не втратив у 1918 р., коли мешканці Ліхтенштайну та Форальбергу хотіли приєднатися до Швайцарії та зробитися її 23. кантоном, на що федерація з ріжних причин не хотіла згодитися. Але в 1924 р. між Берном та Вадуцом, столицею, що має 1.715 мешканців підписано умову, згідно з якою швайцарський уряд перебрав почтові, фінансові, митні і дипльоматичні справи Ліхтенштайну. Цей звязок із Швайцарією причинився очевидно у значній мірі до того, що при прилученні Австрії до Німеччини про альпейське князівство, відокремлене Реном від Швайцарії, з населенням 10.000, взагалі не було мови.

До Ліги Ліхтенштайн не приняли, бо суверенність його обмежена, а окрім того повстав сумнів, чи зможе він платити належну данину женевському ареопагові. Інтересів його в Лізі боронить і заступає Швайцарія; вона оборонила його від обовязку брати участь у якихось санкціях та в якійсь війні, до якої санкції могли допровадити. Отже війна проти Прусії 1866 р., в якій брав участь Ліхтенштайн по боці Австрії, лишиться мабуть останньою в його історії. Вона не була кривавою, навпаки князівське військо, що вирушило в числі 80 люда, не лише вернулось ціле, але й привезло додому одного чужого вояка, що замешкав у князівстві. Але вона була дуже довга, бо при підписі австрійсько-пруського миру про Ліхтенштайн забули і коли Бісмарк їздив пізніше лікуватися водами сусіднього швайцарського Рагацу, він старанно оминав територію Ліхтенштайну, що був в стані війни з Прусією. Мирний стан прийшов наслідком того, що Ліхтенштайн, як самостійна держава, пережив Прусію. Відносини його до нової Німеччини лишатимуться очевидно не стільки добрі як і німецько-швайцарські і італійсько-швайцарські відносини, які Федеральна Рада намагається тепер забезпечити, здобуваючи від Ради Ліги звільнення від участи в якихось санкціях.

М. Данько.

УРОЛЬОҐ
Д-р Богдан Макарушка
спеціяліст недуг нирок і мочево-полових органів
ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 16. і. пов.
Орд. від 3—6. Тел. 108-85.

Склади волоконного промислу
S. Łuczyński & Z. Franco
ЛЬВІВ — ПАСАЖ МИКОЛЯША 1. Сх. І
поручають у великому виборі
ПЕРШОРЯДНІ МАТЕРІЯЛИ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ
краєвої і заграничної продукції
УБРАННЯ І ПЛАЩІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ до 24 годин.
376

Матеріяльно незалежні найкраще працюють
для себе і для рідного загалу, а такими є м. ін. щадники
ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО У ЛЬВОВІ, ул. Словацького 14.
(ФІЛІЯ БАНКУ: **Станиславів, ул. Собіського 11.**)

Широкі місійні пляни на Волині.

Справа „навертання" на Волині не така проста, як дехто собі уявляє. Гриньок може й не булоб, якби вони не були потрібні для більшої справи. Про це говорять і голоси в пресі деяких оо. єзуїтів, що помітно розходяться з іншими голосами про місійну роботу на „східних землях".

Справа ось у чому: Оо. єзуїти вже від десяти років ведуть зорганізовану працю на „східних землях", зосереджену в двох пунктах — Альбертині й Дубні, де неоунійна духовна семинарія підготовляє священників не лише для Волині чи Полісся, але і для майбутньої акції на терені України та Росії. Ясна річ, що колиб це неоунійне духовенство вело ворожу національну роботу, то його акція на Сході не малаб вигляду на успіх. Мабуть у звязку з цим 27. травня м. р. секретар Конґреґації східнього обряду в Римі, кардинал Тиссеран, видав інструкцію для діячів неоунії в Польщі „Про ін ченсо студіо", в якій поручає їм бути толерантними супроти східного обряду і через те й до національних особливостей неофітів.

Націоналістичне польське громадянство й частина римо-католицького духовенства добачили в цій інструкції прямування до поширення в Польщі „східних впливів", втручання у внутрішні справи Польщі і т. д.

А „Курер Поранни" дня 30. V. ц. р. навіть писав, що Конґреґація й оо. єзуїти мало що не йдуть проти інтересів держави й польського народу та — що найменше — гальмують розвиток західньої культури на „східних землях".

Виходило би, що оо. єзуїти, маючи досвід минулих століть, пішли проти асиміляційних тенденцій деяких угрупувань і поставили собі мету чисто релігійну: навертати православних сходу на неоунію.

Треба було доказати Конґреґації, що шлях її та оо. єзуїтів далекий і малопродуктивний та що без цієї неоунії можна зробити значно більше. І розпочато „навертання" безпосередньо на римо-католицтво, а преса оголошує щораз більші числа навернених, які з кожним днем ростуть (очевидно, не в дійсності, а на ґазетних шпальтах).

Тепер можуть бути зрозумілі й події у Гриньках та інших селах Волині і виступи оо. єзуїтів у польській пресі, що навіть дозволяють собі ставити прилюдні запити: Яким шляхом іти: шляхом ґакати чи Берестейської Унії?

НА ВОЛИНІ НЕ ВСІ ОДНАКОВО ДУМАЮТЬ.

Безсумнівний факт, що не все римо-католицьке духовенство Волині беззастережно похвалює методи Гриньок. Зустрічаються поодинокі духовні, навіть дуже впливові, які твердять, що ці методи, розраховані на ефект, потрібний як арґумент під адресою Конґреґації, годі вважати добрими на ширшому терені в довшому часі.

Може ще денеде КОП і буде займатись „навертанням" волинян, але ця робота вже тратить свій змисл. Зрештою, в цивілів починає вже остигати запал. А деякі політики то просто й кажуть, що подібна акція, крім шкоди нічого іншого не дає. Так власне дивився на справу, треба правду сказати, і б. воєвода Юзевський.

Так, очевидно, дивляться на справу й ті чинники, від яких залежить місійна акція на наших землях. Про це свідчать деякі факти, а саме: намічені широкі шляхи, так би мовити, органічної праці.

ПІД ПАТРОНАТОМ СВ. АНДЖЕЯ БОБОЛІ.

Через те, що м. Янів на Пінщині, де вмер недавно канонізований св. Анджей Боболя, в тому часі належало до луцької римо-католицької епископії, зміцнена тут місійна робота серед православних українців розпочинається під опікою цього святого. Луцьке „Жиціє Католіцкє" пише: „Великим заповітом св. Анджея є наше релігійне й культурне післанництво на кресах всходніх"... „Для них (поляків, що не бояться їхати на „креси"), „креси всходні" — то безмірне поле для релігійної, культурної, державної і національної праці, це терен відвічного польського післанництва на Сході" (ч. 16) І далі: „Цей рік, рік канонізації св. Анджея Боболі, є роком, у якому в нас, на Волині, розпочалося масове повертання з православя на католицизм" (ч. 17).

Знаючи трохи Св. Письмо, розуміємо цілком місійну працю ріжних церков. Одного тільки не можемо зрозуміти: вязання з релігійним місіонарством роботи національної. Ми булиб дуже вдячні „Жицю Католіцк"-ому, якби воно нам вказало місця Євангелії чи науки отців Церкви, які благословлялиб чи бодай дозволялиб „навертати національно" людей іншої національности.

ЛЕТИЧІВСЬКИЙ ОБРАЗ БОЖОЇ МАТЕРІ.

В луцькій римо-католицькій катедрі є вивезений з м. Летичева на Поділлі образ Божої Матері, яку, каже „Ж. К." (ч. 18), „нарівні з бердичівською назвати можемо „королевою і прикрасою степів України, горбів (взгуж) Поділля й волинських лісів". Поширення шанування цього образу — то взагалі одно з наших великих завдань сучасної доби."

Образ летичівської Божої Матері міститься в тимчасовому бічному вівтарі. Поширення його пошанування й місійні цілі вимагають здвигнення спеціяльного вівтаря, і на цей вівтар проголошено вселюдну збірку

„ІНСТИТУТ ВИЩОЇ РЕЛІҐІЙНОЇ КУЛЬТУРИ".

В Луцьку при катедрі римо-католицького епископа повстає „Інститут Вищої Релігійної Культури" з трилітнім курсом. Слухачів ніхто не буде змушувати до чинної праці в католицькій акції. „Проте — каже „Жиціє Катол." (ч. 18) — систематичні трилітні студії цілости католицької науки напевно матимуть великий вплив на світогляд і життя слухачів".

А щоб вияснити докладніше значіння згаданого Інституту та світських людей (не нижче середньої загальної освіти) з трилітніми вищими теольоґічними студіями, „Жиціє Катол." розкриває трохи дальшу їхню мету, кажучи: „Наш польський католицизм, не обмежуючись лише обороною дотеперішніх своїх позицій, **повинен перейти до ґенеральної офензиви в кожній ділянці життя. Офензива передбачає боротьбу...** Без поглиблення знання віри... не може бути мови про дійсно доцільну католицьку офензиву... Особливо без цього не може бути мови у нас на Волині з огляду на таких численних на нашому терені православних, а також менше численних, але тим більше рухливих сектантів і безбожників... На офензивнім шляху повстають Інститути Вищої Релігійної Культури".

Отже матимемо на Волині не лише духовних, але і світських місіонарів.

ВЕСНЯНІ
убрання і плащі
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ХРИСТІЯНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

У звязку з проголошеною релігійною офензивою і з тою самою місійною метою в найближчому часі має повстати на Волині перший Християнський Робітничий Університет. Правдоподібно повстане він у Луцьку

РИЧАЛТОВІ ДЕШЕВІ ЛІКУВАННЯ ВІД 1. ТРАВНЯ Зол. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ - ЖИВЕЦЬ 42—65

ХРИСТІЯНСЬКІ НАРОДНІ УНІВЕРСИТЕТИ.

Для праці серед селянства Волині мають закладати по селах так зв. Християнські Народні Університети. Один такий університет уже істнує (від мин. року) на Ковельщині в Мислини-Рудниках. Веде його відділ „Т-ва християнсько-національного вчительства початкових шкіл" при підтримці римо-католицького духовенства й війська. Серед слухачів цього університету значну більшість творить ославлена на Волині „загродова шляхта". „Зпоміж неї — каже „Жиціє Катол." (ч. 13) — вийдуть одиниці, що понесуть каганець освіти далі й далі. Не для себе лише вчиться тут ця молодь, але щоб могла ділитися здобутим знанням і поглядами зі своїм окруженням."

Отже матимемо й сільських місіонарів, що розпічнуть тут „офензиву" й „боротьбу".

X. X.

Хроніка Совітської України.

ЯК ЖИВЕ І ПРАЦЮЄ НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ „ТОВАРИШ" ХРУЩОВ.

Одне можна сказати: не легко жити й працювати „Нікіте Сергієвічу", на цій самій Україні. Ну, поміркуйте самі: найважливіше завдання — це, ясно, провести добре засівну кампанію. Цеж справді іспит для „Нікіти Сергєєвіча" а ці українці ніяк не хочуть цього зрозуміти, і сіють собі потихесеньку, помалесеньку — на 10. квітня засіяно на совітській Україні тільки 48 прц до пляну на цей день. Отже доводиться скликати ЦК партії і лаяти всі області з цього приводу.

А тут требаж провести і також на „відмінно" кампанію виборів провідних партійних органів, а ці українці, хоч і комуністи, просто не являються на ці вибори; наприклад у такій могутній партійній організації харківської фабрики „Серп і Молот" на 722 членів прибуло тільки 138! Районні парт. комітети не працюють, а коли працюють, так до нічого, обласні і районові газети працюють зовсім зле, навіть улюблена дитина „Советская Украина" нікуди!...

Доводиться скликати ЦК партії і лаяти партійні організації всіх областей з цього приводу.

А тут-же вибори до верховної ради УССР не за горами, а досі не можна ще навіть призначити дня виборів, бо по областях нічого не зробили, зовсім не провели підготовної роботи...

Доводиться скликати ЦК партії і лаяти всі області з цього приводу.

І це ви думаєте все? А декада російської музики на Совітській Україні?! Ви думаєте, приємно читати у „Правді", що цю декаду в УССР фактично зірвали?! Ну, призначають, правда, тепер уже місячник російської музики в УССР, але як і там не пощастить?!.

Чи повірить Москва, що в усьому цьому він, Хрущов зовсім не винен, що винні тут ці уперті хахли, яких цілком зіпсували ріжні „вороги народу"?!

„ДРЕВНЬО-РОСІЯСЬКА ПОЕЗІЯ".

Ще недавно у совітських підручниках історії була мова про „Київську Русь", як державу в XI., XII. віках... Та що там панькатися з якоюсь „Русю", це нішо інше, як древня Росія, і як у травні цього року минає 750 років від появи „Слова о полку Ігоревім", то і буде це Слово відтепер „геніяльним твором древньо-російської епічної поезії". Знавці „древньо-російської" мови зроблять свої коментарі до цього твору, навіть перекладатимуть цей твір на мова народів СССР.

Здається нам, що це все трохи нагадує дивогляд; адже точка в точку так само говорили ріжні знавці „древньо-російської" мови ще в другій половині XIX-го віку та на початку XX-го, і по гімназіях у єдиній, неподільній Росії цього вчили, отже якось не випадає у єдиному, нерозривному союзі забувати про це і собі привласнювати цей винахід...

„ЩОСЬ НЕВИРАЗНЕ В ПОВЕДІНЦІ ГНАТА ЮРИ, ЧИ НЕ ЧАС УЖЕ ВИВЕСТИ Й ЙОГО НА ЧИСТУ ВОДУ, ЯК ВОРОГА НАРОДУ"?!

У березні цього року державний український театр імени Франка має приїхати до Мос-

ки зі своїм творчим звітом, але подорож не відбулася, театр виявив свою неспроможність... Виявилось, що, властиво кажучи, давно вже помічалося познаки відставання цього театру. Справді, найважливіших політичних питань, що повинні були багато дечого навчити колектив театру, в цьому театрі зовсім не обмірковували. Не обмірковували, наприклад, ворожої діяльности буржуазних націоналістів, що працювали в театрі, політично-ворожих пес, що їх ставили в театрі. Партійно-політичний провід театру ні до чого: в театральному колективі з 280 осіб тільки 9 комуністів і нема жадного актора комуніста. (Це справді жах).

Правда, театр щойно поставив пєсу сучасного грузинського драматурга Мдівані „Честь", написану на найактуальнішу тему: совітський патріотизм, передовсім і над усе інтереси соціялістичної батьківщини, інтереси народу. Але і ця вистава не врятувала справи — не подобалася Москві: „це не є нове художнє слово!"

І як висновок з усього — театр імени Франка переживає явний творчий застій; занадто мало дбає про нього його мистецький провідник Гнат Юра, він не виховує молоді, звертає увагу тільки на старих акторів... ну, і не комуніст він.

Невиразна, справді, поведінка, боїмося, що невиразне і майбутнє...

ВИСТАВА „ЛЕНІН, СТАЛІН І УКРАЇНА".

Українські мистці ладять під цією назвою велику історичну виставу, що має зобразити „історію боротьби за совітську соціялістичну Україну". Намічено вже такі сюжети: „Вибори до IV. Державної Думи Г. І. Петровського", „Виступ Орджонікідзе в Києві", „Оборона Луганського", „Революційні виступи моряків французької ескадри в Чорному Морі", „Оборона Києва від полчищ Денікіна", „Геройська смерть Щорса", „Сталін на південному фронті", „Ленін пише листа до робітників і селян України з приводу перемоги над Денікіном". Вже працюють такі українські мистці: Мучник — над портретами Леніна і Сталіна, Крайнєв — над картиною: „Солдати читають відповідь Сталіна українцям", Коэик над картиною „Сталін у Сольвичегодському засланні", Прохоров над картиною „Сталін розмовляє з колгоспницями"... Хоч як бачимо, це все в майбутньому, але є чим похвалитися Хрущову у Москві...

Л.

Historia est magistra vitae?

РЕПОРТАЖ (IV) З ЦИКЛЮ: „НАЗУСТРІЧ ВОЛИНСЬКІЙ ВЕСНІ".

Замостя, в початках квітня 1938 р.

1875:

„А между тѣмъ единство Холмщины и Россіи все болѣе сглаживает неровности и шероховатости мѣстной жизни и прокладывает путь к полному умиренію страстей и забвенію прошлых недоразумѣній и столкновеній.

Под вліяніем этих событій, рано или поздно исчезнут и послѣдніе осадки церковной уніи в Холмско-Подляшском краѣ и Холмская Русь, в цѣлом своем составѣ, объединится вѣрою и мыслію, сердцем и душою, со всею великою Россіею. Наша надежда на это непоколебима, как непоколебима наша вѣра в правду и силу богохранимой Россіи"... („Историческія судьбы русскаго Забужья" — с высочайшаго соизволенія издано при министерствѣ внутренних дѣлъ").

1911:

— Aż strach pomyśleć, co się z nami stanie!

— Nawet kalendarz mają nam zmienić!

— I wszystkie święta przemienią po swojemu; Boże Narodzenie wypadłoby w styczniu!

— Jakże to może być? Przecież Chrystus urodził się 24. grudnia, to nie może się rodzić drugi raz w styczniu! Nie może! Nasz polski Chrystus urodził się 24. grudnia! Jakże... Tego człowiek nie zrozumie, choćby jeszcze żył sto lat!

— I gruntów nie będzie nam wolno kupować

— Za własny grosz i nie będzie wolno! To już koniec świata!

— A powiadają, że, jak nas tylko odłączą, to wzbronią mówić po polsku, za każde słowo będzie rubla sztrofu! Nawet w kościele nie będzie wolno księdzu ani nikomu po polsku! Ani pieśni, ani nic!

— Jezus, Marya! Jezus, Marya! — zajęczała kobieta, wznosząc ręce do góry. **(Władysł. St. Reymont: Z ziemi Chełmskiej, wrażenia i notatki).**

1938:

„Народній Зїзд найрішучіше протестує проти позбавлення права українського населення Волині, Полісся та Холмщини основувати свої національні господарські та культурно-освітні товариства, що гарантує українському народові конституція та закони польської держави". („Додаткові" резолюції Народнього Зїзду, січень).

„У Холмі, Замості, Томашові та інших містах Люблинщини відбулися маніфестації польських суспільних організацій проти українізуючої роботи православного духовенства на південних землях Люблинщини". — („Газ. Польська", „І. К. Ц." та інші органи преси, березень 1938).

ЛИСТ ДО РЕДАКТОРА.

Я поїхав, щоб Вам привезти весну; щоб десь з волинських кучерявих сіл, із запашних лісів, що розцвітають і крайполіських пущ виловити подув української провесни, вихопити мерехтливі блиски весняного сонця в Стирі, Гориню, в Ікві. Я хотів Вам розповісти, як пахне свіже листя у березниках, як дивляться на дикий схід задумані воли, і що співає пташина в оживлених кущах, що видно з амбразур замкових старокняжих башт...

Гей, вітре наш буйний, волинський вітре, що вієш зі сходу! Не йде там волинська весна?

Хотілося послати Вам до накуреної, темнавої редакційної кімнати трохи сонячного світла із Волині; хайби невиспаний, замучений складач почув при лінотипі, що провесна вже шумить мов козацька пісня; нехайби і читач відвик від вічної шахівниці сумних, тривожливих новин: там зле, там погано, забрали, не дали, наступ, підступ, напад, протести, невесело...

Але не подивуєтеся мені, що я не шлю Вам сонця й усміхів дітей спід Острога, Кремянця чи Гринок...

Там холодно, як узимі. Дощ, болото, вітер, хуртовина, пропасниця — як і тут. Як добре, що я взяв зимовий плащ; був би скінчив принаймі грипою. А всеж не трачу ще надій, що і весна нарешті прийде, переможе.

Оповідав мені сьогодні старий Юзафат, що нераз бували сніги і на сам Великдень. Люди оповідали теж, що лихо перебудуть, бо — як холод, то людина рухливіша, бадьоріша...

Під сніжною завією я бачив як сьогодні незамерзлі, теплі, крізь сльози розсміяні фіялки. Бузина, верби, вільхи не бояться студені, під хмарним небом зеленіють...

Від Волині по Горгани —
мило
„Центросоюз"
знане

ТІ, ЩО ХОЧУТЬ НАС ЗДУШИТИ.

На чому ми останньо перервали..? Ага!

Демонстраційні збори у Замості не були цікаві для такого, що привик до вигуків юрби, дзенькоту шибок і верещання на команду. Далеко цікавіша сама ґалерія промовців-агітаторів. Дозвольте панове, глянути на вас зблизенька по черзі:

Віцебурмістр Новацький: Середнього росту і віку, дебелий, червоний, над чолом стрижена грива. Прекрасний промовець-агітатор. Тутешній? Ніхто не відає. Відомо, що від коли Польща наново відродилася — говорить на всіх вічах, агітує. Проти Тревірануса, проти жидів, Литви, силеків, українців. Одним словом патріот, як у великого Каспровича у славнім вірші про батьківщину...

Говорив довго, глупаво і демагогічно, перекручував факти, справи і вишукував найфантастичніші теорії.

Що можна про нього сказати ще? Хіба зацитувати за „Газетою Польською" з 8. січня ц. р.: „В Замості відбулося засідання управ відділів Союзу Легіоністів і Союзу Пеовяків у приявї провідника окруж. міськ. орг. Озону інж. Бавера, численних членів і гостей. Після політичного реферату **віцебурмістра Новацького** — управи обох союзів приняли постанову приступити до Озону.."

Промовець Кравзе, інжинір або суддя, не памятаю. Місцевий арбітер елеганціярум. Говорить з патосом, але без переконання, видно, не орієнтується цілком у тому предметі. Має елеґантно скроєні штани і маринарку. На руках блискотливі перстені з самоцвітами; його жінка, фільмова артистка, надає тут тон паням, ходить з великим бульдоґом, а зрештою місцевим життям не цікавиться, бо більшість місяців у році проводить на конкурсах у Закопаному.

Проф. (ґімназ.) Степан Мілер. У брудному комірці, неголений; коли говорить, підпертий рукою для Мусоліні, плює. Кричить проти „попів", бо має до них відразу від дитинства: колись у Каліші (він звідтам родом) у 1906 р. робив проти попів страйк. Там, тоді — в корінній Польщі — проти московських зайдів було зрозуміло, чого він хотів, тут, видно, не дуже розуміє він сам чого хоче.

А всеж цікава людина, дуже цікава! Студіював у Швайцарії. (Москалі нерадо бачили його у краю). По душі і професії — природник, ворог вандалізму, приятель рослин і тварин, був одним з 7-ох поляків, що вдерлися на Монт Блян. У 1920 — боровся будучи вже тут учителем ґімназії, як звичайний рядовик з большевиками. Одружився із простою дівчиною (начхать йому було, що люди скажуть!). Серце і душу віддав природі; заложив на смітнику біля ґімназії малий городець ботанічно-зоольоґічний. Не доїдав, не спав, пакував свої гроші. Захопив собою молодь, старше громадянство, досягнув того, що найвищі чинники відзначили його велику працю, дали ордер, субсидії, зоольоґічно-ботанічний парк став оком міста, славиться тепер львами, медведями, росомаками!

Розсіяний професор був природником і ні, що в світі його не обходило. А потім почали казати, що професор став політикантом. Купив віллю, назвав її Бельведером, поставив постумент маршалка перед входом.

Але оце раптом професор із Каліша почув себе не тільки паном купленої землі, але запалився великим бажанням: прогнати геть „попуф і непольскіх хлопуф", що тут відвічно зрошували землю, навіть ту, яку він купив, власним потом...

ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ ЗНАЄ ЖИТТЯ КРАЩЕ НІЖ... П. МІЛЕР.

Мені оповідали м. і. таке: Замостя — це єдине у Польщі збережене у цілости ренесансове, чудове місто. Восени минулого року старий камінними квадратами прикрашений ринок цілком відновили, відпатинували, помалювали...

Одного гарного поранку приїхав власним автом премієр ген. Складковський. Оглянув ринок, вийшов на терасу ратуші, уважно подивився і до оточення сказав: перефарбована дівка!

За викрашеними пілястрами колон, аркад і фасадистих брам — у подвірцях був сморід і бруд.

Життя не можна брати надто поверховно, треба його знати від... подвіря, через кухню від сорочки. Ген. Складковський з певністю краще його знає, ніж проф. Степан Мілер, один з тих сімох поляків, що були на Монт Блян.

Р. Гуль

Гітлер у Римі.

Рим, 4. травня 1938.

Коли небо затягалось усе густішим кобальтом, запалали тріюмфальні вогні Риму. Нечуване багацтво й пишнота колірів цих вогнів заливали головні вулиці, миготіли на могутніх мурах старориmських руїн, мінились на ясних мармурових колюмнах святинь Кастора і Полюкса, Венери і Рома, Венери Дженітріче, Юлія, поринали в темні челюсти палат Тиберія й Калігулі, простягались по небі. Усі кущі лаврини, олеандрів і пінії горіли холодним, ясним смарагдом; біло палали газом багато раменні смолоскипи на вул. Тріюнфів і триподи на Імперо; червоною штучною пожежою димів-горів Колісей. На безліч височенних стовпах повагом махали прапори Італії і сучасної Німеччини — свастика. Мусоліні, як справжній романіолець, гідно поставився, щоб гостя, що ревізитує його, прийняти серед пишноти і блиску. Так либонь приймали своїх гостей імператори давнього Риму; так напевно приймали високопоставних гостей в Італії володарі ренесансу; так напевно витали у Фльоренції пятьсот років тому візантійського володаря Івана Палеольога, що прибував до Фльоренції на собор, на якому був і Ізидор Київський. І цей вїзд Палеольога і сьогодні оглядаємо в Палаті Рікарді у Фльоренції, а виконав його майстер блиску ренесансу Беноццо Гоццолі. Чи знайдеться такий маляр тепер, щоб міг передати цю чепурність виставність Риму, які бачимо в часі відвідин Гітлера?

Не стану вам описувати того, що чуєте в радіо, що побачите в кіні. Головними нарисами хотів би передати настрої юрби, вулиці. Це не легко зробити. Хочби тому, що в Італії відчувається страшна окремішність, відрубність італійського народу в Европі, що є безперечно ділом Мусолінія. У цій замкнености італійці почуваються до того, що, зокрема молодь, вони заздрісні за свого вождя. Один молодий італієць, людина освічена, дуже культурна, одного разу таке сказав: „Коли Мусоліні був восени в Берліні, то ми тут у Римі відчували пустку“. Він це сказав у запалі дискусії.

І тільки на цьому тлі „заздрощів“ (поминаючи вже й інші моменти подані в попередній моїй кореспонденції), можна пояснити чому ж у хвилину прибуття Гітлера не було серед юрби такого ентузіязму, який у таких випадках повинен бути. Маєте таке враження, що коли б, допустім, прийшлось Гітлерові переїзджати самому вулицями Риму, то серед юрби крім цікавости побачити його, не булоб іншого прояву. Доказ: сьогодні, коли оба диктатори разом автом, оба стоючи, переїзджали вул. Націонале, Гітлер кидаючи оком на імпозантні мури базарів Траяна, то на юрбу, а Мусоліні водючи очима по юрбі, супокійно задоволено усміхаючись, — юрба греміла „Дуче! Дуче!“, а тільки де-де було чути „Гітлер!“, що походило від німців, яких на ці дні прибуло багато тисяч із Німеччини.

Вчора вечором, коли Гітлер уже був у королівських апартаментах на Квіриналі — м. ін. чудова палата, яку побудовано у 1615. р. за папи Павла V. Боргезе — то під палатою, де з частиною почоту примістили гостя, лишилась кількатисячна юрба, що викликала фірера на бальком, але кількасоттисячна юрба заливала непроглітно тріюмфальні вулиці — добрих пять кільометрів — і не могла насититись „пожежею“ Колісея і палахкотінням інших вогнів. Правда: видовище гідне богів! Видовище, що навіть у найсупокійнішої людини викличе ентузіязм. І цей ентузіязм до краси ви вичували на кожному кроці.

Не памятаю тепер імени одного еспанського письменника, що в одному зі своїх творів виразисто і живо описує приїзд з Німеччини до Риму, на початку XVI. ст., Мартина Лютера. Якто подихи весняної землі, запашні квіти помаранч, троянди, мімози, гліцинії, сонце, що їх напуває горяччю, опянюють Лютера до безтями. В таку весну прибув теж Гітлер до Риму. Очевидно, цих двох великих німців важко сьогодні порівняти. Перший — чернець, справжній німець із усіма духовими рисами Германії, розірвав духову злуку Німеччини з Римом. Другий — політик і вожд народу, — австрієць із психічними елементами расово іншими, духово лучить Німеччину з Римом.

Чи можна сьогодні бавитись у ворожбита — сьогодні, коли кожна держава, якого устрою вона не булаб, виграє у політичній грі ту свою карту, яку має за найліпшу? Імовірно ані Мусоліні не піде за Гітлером, ані Гітлер за Мусолінієм.

Не дав себе схопити Мусоліні, перебуваючи восени в Берліні, понурою, важкою і великою силою Німеччини, не дасть себе опяніти тепер весною, сонцем та молодечістю сучасної Італії Гітлер. Бо оба вони належать до двох ріжних рас і політика їх держав має теж окремі цілі

М. Зазамський.

„Труди цілого дня знесеш легко по філіжанці SUMALT“

„Українська Щадниця“ в Перемишлі
ЄДИНА
УКРАЇНСЬКА КАСА ОЩАДНОСТИ
з правом пупілярної обезпеки приймає ощадностеві вклади і дає всілякого роду позички на догідних умовинах.
Чекове конто ч. 144.755. Ч. телефону 1207.

Націольоґія пана Цезарія Ціховича

АБО „ПОЛІСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ДЕКАЛЬОГ“.

Незнаний нам ближче Цезарій Ціхович помістив у „Газеті Полеській“ статтю чи — може краще сказати — декларацію п. н. „Полєскі декальог політични“. Як видно з цього наголовка, то мова в ній про Полісся, докладно кажучи, про політику, що її польський уряд повинен вести на Поліссі.

„Полісся є у тому щасливому становищі — пише Цезарій Ціхович — що вже від 1932-го року, отже від моменту, коли владу перебрав теперішній воєвода, полк. Костек-Бернацький, дістало ясний, устійнений та послідовний політичний напрямок. Цей напрямок признали у свому часі за власний і „Безпартійний Бльок Співпраці з Урядом“ у своїй праці на терені поліського воєвідства і всі поліські суспільні і культурні організації, і тимбільше мусять приняти його та обома руками підписати „Обуз Зєдночення Народовего“, якого ідеольоґії він цілком і без решти відповідає“.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 2.

Михайло Романишин.

Чорт.

Був високий на метр сорок чотири. Мав густу шерсть чоколядового відтінку і незвичайно маленькі, гострі вушка. Хто знається на кавалерійському ділі, легко вгадає кілько мав років. Тим, що того не знають, шкода і говорити. Від весни, того року — як що його метрика була правдива, — йому пішло на четвертий рік. Отже ясно: Був це „ремонт“, волох і називався Чорт.

Якщо імя людини чи назва коня має хоча приблизно віддати риси вдачі і темпераменту свого власника то в тому випадку назва Чорт, хоч може підібрана навгад, у сто процентах відповідала його кінській природі. Отже не треба вже вам характеризувати правдивого пекольного чорта і звязувати його з Чортом-конем, та те, щоб доказувати правдивість та влучність назви. Скажу коротко: чотиролітній ремонт Чорт, хоч так коротко оглядав цей гарний і хаотичний світ, мав за собою прадивну минувшину. У запасному швадроні він погребав чотирьох уїздників (як то дивно зійшлося, чотири роки і чотири групи), а кількох післав до шпиталю лікувати ломані обойчики, ребра та інші частини тіла.

Завдяки свойому зверхньому вигляду — такого коня пошукати було в цілому полку! — його приділили до підхорунжих. Просидів там не довго. На перегонах бригади замість пересадити влету барієру, висадив із сідла підхорунжого, а вже за яку годину стояв на припоні між звичайними кавалерійськими кіньми і весело стриг гострими вушками, якби глузував собі з деградації до ступня „фрайтра“.

Всякі конфлікти між людиною і людиною можна вирівняти зброєю або словом. Гірше буває, якщо такий конфлікт зайде між людиною і твариною. А вже зовсім погано, коли на одному боці стоять кавалерійці, а з другого чотироногий Чорт. Бо від того дня, як Чорта взяли до відділу, він став направду зморою всіх тез ріжниці стану та освіти. Боялися його всі. Найперше вгриз у праву руку Зінька, що був жонатий і мав маленьку донечку, потому показав, як направду копає молодий, відважний коник, а врешті, діставши через хребет кільканацять батогів, зірвав ланцюг і скочив на ясла, як зручний кіт, гонений собакою.

Було з нього богато потіхи. Збігалася ціла стайня, а Чорт, небачний на всю ту атракцію, проходжувався по яслах, заглядав у вікна, нюхав стіни, стриг заєдно вухами, щоб раптом одним скоком шнурнути на середину стайні і розігнати глядачів.

Вояки написали до команди, щоб його забрали геть. Прийшла відповідь, що єдиним місцем, де його можна приняти без застережень, то кінське окописько. Видно було з того, що з Чортом живі не могли дати собі ради. Слава та розголос вплелися у стрічки його буйної гриви і ворожили йому ще буйнішу придідешність. Та і в найсвітліших часах розквіту приходять нераз зміни занепаду і затьміння. Був між кавалеристами хтось, що мав ледве засіяний руденький вус і непомітно сновигався коло Чортової перебоїни. Його рішенець упав щойно тоді, як у відділі оголосили розписку на охотника до Чорта. Два дні у полку були гробово мовчазні, а на третій уполудне зголосився один одніський Льоренц.

Так кінь дістав пару і треба коротко сказати дещо і про Льоренца. Мав він метр пядесять рівно. Голова з вигляду шулька, низько насаджена на тулуві. Ноги мав системи „о-байне“, лице вигляду птаха, гострий ніс. Руді веснянки, червоний мошок, що засіявся на шкірі двацятьлітнього кавалериста, доповняли решти. Риси, як бачите, не виняткові, ще й непоказний. Муштру приймав тупо, ще гірше стояв у школі. Був лютеранської віри, служив у дворі за форналя і тоді полюбив коні. Це було й єдине, що характеризувало Льоренца як правдивого кінното чика.

Так почалася історія чортової пари нерозділно звязаної вузлом ненависти, любови, а може й призначення.

Всі ми любимо жінок по свому, не бачні на те, чи вони принесуть нам щастя чи нещастя. У Льоренца було фатальним те, що дівчата його ні трохи не любили, дарма що він малював собі вуглем брови а шаблю припинав так, що вона рукояттю прилягала йому до ліктя, а другим кінцем дзенькала по бруку.

І так нерозлучно спрягла доля людину, що прийшла з піскових піль Поморя із молодим конем, що вродився в Барановичах, а пішки пройшов поверх 800 кільометрів битих шляхів, польових доріг і стежок. Чи відчував він, цей блакитно-кровий, расовий кінь, що він опоганеному природою Льоренцові заступить дівчину, і що мягким ліжком буде для нього юхтове сідло на його товстому хребті? Проте не було найменшого сумніву, що з тою хвилиною, як Льоренц важився зарискувати своїм марним життям і поганим тілом, ані якби на ново вродився.

Небезпека відтягає увагу від всіх справ а із сторожі уяви кладе сторожку обережність. Але в Льоренца було інакше. У нього небезпека була іграшкою. Він зважився всісти на хребет Чорта. Буває так, що коли доля схоче когось покарати на красі, то щедро винагороджує йому в чому іншому.

Льоренц був щодня по десять разів під копитами Чорта, з обнаженою шаблею вилітав у повітря, як метелик, закреслюючи в повітрі розкрячений каблук. Його руки мали безліч синяків і відлущених місць, та все те він не брав в рахунок злобної долі.

СУБОТА 14. ТРАВНЯ 1938

ВЕЛИКІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

в салях Касина Почтовців, вул. Японська ч. 9.

У такій формі Цезарій Ціхович намагається провести у ширші кола читачів і громадянства думку, що ота політика, яку він дораджує вести на Поліссі, якщо ще не є, то повинна бути політикою і Озону, як проурядової партії, і самого уряду. Він пише виразно: „Завданням поліської окружної ради „Обозу Зєдночення Народового" повинно стати в найближчому часі: подрібно сформулувати політичну програму для ужитку поліського реґіону, спираючись на напрями ідейницької декларації з 21. лютого 1937. року та беручи під увагу досвід, що його дала політика і діяльність одного з найбільших у відродженій Польщі воєводів" (!).

Щоб ця окружна рада Озону не потребувала довго думати і довго мучитися, Цезарій Ціхович накреслює у десяти точках напрямні польської політики на Поліссі, які — на його скромну думку — повинні бути субстратом або причинком до праці окружної ради Озону. Цезарій Ціхович каже, що він тих напрямних не видумав і ніхто не авторизував цієї його декларації. Шкода! Такі капітальні тези національної політики можуть здобути безсмертну славу їх авторові. А так просто не можна буде знати, кому приписати такий ґеніяльний погляд у ділянці націольоґії і таке ґеніяльне сформулування національної політики на Поліссі.

СТАТИСТИЧНА ПОПРАВКА.

Цезарій Ціхович бере до рук статистику поліського воєвідства на підставі спису з 1931. року і читає: поляки 14.5 прц., українці 4.8 прц., білорусини 6.6 прц., жиди 10 прц. і т. зв. тутейші, інакше поліщуки 62.6 прц. І стріляє йому до голови ґеніяльна думка: „Поліщук під оглядом національної приналежности — це біла карта і на цій карті рубрику „національність" може виповнити тільки польська держава".

Тобто на думку, Цезарія Ціховича наведену статистику можна і навіть треба поправити так: поляки 77.1 прц. і т. д., причому рубрика „тутейших" відпадає. На цій підставі можна вже сформулувати такі засади:

1) Полісся завжди було, є і буде корінною, складовою частиною польської держави.

2) Поліщук — це поляк православного віроісповідання.

3) Православна церква на Поліссі — це віроісповідання більшости. Тішиться повною рівноправністю з римо-католицьким костелом і користується такою самою опікою, але мусить бути під кожним оглядом польською.

З цієї останньої „засади" видно, що і Цезарій Ціхович здає собі справу з того, що ця православна церква, до якої належать поліщуки, не є сьогодні польська. Але на його думку — він це виразно каже — її треба спольонізувати. Тому він пише: „польською мусить бути її єрархія, польською її мова (з винятком канонічної літурґії, яка може культивувати староцерковнославянску мову, не новоцерковно-славянську, повну русицизмів, одну з найстарших — сьогодні вже мертва — славянських мов). Все, що в цій церкві є надихом і впливом Москви, треба з неї усунути. В першу чергу треба зединити календар, бо досі вживають ще юліянського".

Все те завершує така четверта „засада: **„Єдина признана на Поліссі, в державній, самоуправній та церковній адміністрації, у шкільництві та судівництві — це тільки і виключно польська мова".**

До тієї „засади" ще таке пояснення: „Домашня мова поліського селянина (поліщука), тобто поліське наріччя не має літературних аспірацій і її можна вважати за нар...ий діялект польської мови (слівництво 40 прц. польське) як наріччя кашубів.

Коротко і ясно! Виявляється, що наш Цезарій Ціхович — просто всесторонній ґеній. Політика в пальцях! Лінґвістика в пальцях! Економіка — як це видно з дальшої статті — в пальцях! Яку проблему не зачепив би — вже знайшов їй рішенець, як писав колись Самійленко про „патріота Івана".

МЕЖА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКСПАНЗІЇ.

Цезарій Ціхович хоче відмосковлювати Полісся. В одній зі своїх ґеніяльних „засад" він каже: „Залишки накиненої насильно російської культури треба на Поліссі, як тавро ганебного гнету, безоглядно винищувати". Оця насильно накинена російська культура — це для Цезарія Ціховича „чад Москви" з часів неволі, в якій находилося Полісся. Як чудово Цезарій Ціхович бачить цю тріску в московському оці

Є кількох ворогів, що на думку Цезарія Ціховича, стоять на перешкоді польонізації Полісся. Це: комунізм, отой „чад Москви" і білоруський та український націоналізм.

„Зглаща" український — підкреслює Цезарій Ціхович. Тому його чергова засада така:

„Пенетрація (яканебудь — господарська чи культурна) **білоруська чи українська рівнозначна з замахом на добро і стан посідання польського народу".**

На його думку „українці" повинні зрозуміти, що волинсько-поліська границя є північною границею їх національної експанзії, якої їм у ніякому випадку ані під ніякою покришкою не можна переступити". Ні, справді! Великодушність і почуття справедливости Цезарія Ціховича може зворушити. Отже — мусимо це підкреслити, щоб це було зафіксоване — границя української національної експанзії це волинсько-поліська межа! А ендеки нам казали, що ця границя — то „сокальський кордон". Тепер ми вже ясно бачимо, яка ріжниця між ендеками й Озоном.

Оце булиб найцікавіші „засади" національної політики на Поліссі Цезарія Ціховича. У дальших він каже, що „хлоп полескі" мусить мати доступ до торговлі і ремесла, тому жиди, які у поліських містах і містечках творять 49.. прц. населення, мусять виеміґрувати. Отак: раз, два, три і вже. Куди, нехай самі про те думають. І далі: тому „полєскому хлопу" треба дати землю, бо він безземельний; отже треба розпарцелювати велику земельну власність, висушити багна та перевести комасацію — тоді буде тільки землі, що не тільки можна обділити всіх безземельних та малоземельних, але можна ще буде спровадити кольоністів.

Нема то, як розумно поставити справу у самій основі! Тоді все йде як по маслі.

І Цезарій Ціхович чує те, що він розумно поставив справу. Тому кінчить: „На думку підписаного ці засади формулують становище у найважніших справах для Полісся. Хто під цим становищем підпишеться? Гадаю, що кожний тверезий і розсудливий поляк".

Ну і підписався: Цезарій Ціхович

Нема то, як хтось про себе добре думає.

Тільки освіта й виховання запевнять майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

Після кожного такого, чи менше більше небезпечного „сальто мортале", Льоренц миттю зводився на ноги і, випльовуючи пісок, вдаряв на цілу площу металевим, трохи грудним сміхом. Льоренц від непамятних часів зачав уперше щиро сміятися, а відомо — нічого немає дорожчого у людини, як те, що вона вміє невимушено вибухнути сміхом.

Потяглися воякські дні. Одні летіли, як кавалерійська тираліера, то знову воліклися, як по багнистій дорозі важкі гармати. Льоренца не бачив ніхто від того часу сумним. Чорт тримався моцно. Його чоколядова шерсть блистіла всіми відтінками бронзу і опалю. Льоренц потайки крав для нього овес і підсипав у жолоб у часі сніданків. Згодом Льоренц взявся привчати його всяких штук, але так, щоб ніхто не бачив, потайки. Мусіло йому йти нелегко, бо щойно пізно восени він зважився задемонструвати свої успіхи. Було то після обіду в неділю. Ми забалакали про Еберфельдську стайню, де вивчали коней людської мудрости. Льоренц закликав мене до стайні, виняв з кишені грудку цукру і виблискуючи нею в повітрі, приказав свому Чортові:

— Чорт, положись!

Конисько спочатку противився, бунтувався, люто гріб ногами солому та іржав, але бачучи тверду поставу Льоренца, прикляк на передні ноги і поклався на солому, зїв цукор і встав.

За кілька тижнів Льоренц демонстрував у полі нові покази. Він у ґальопі зупиняв Чорта, стягав правим вудилом голову вправо, натискав острогами черево в околиці пахвин, а тоді Чорт у повному виряді з їздцем клався на землю і чуючи звідусіль відгуки сліпих патронів, вдавав забитого, тоді як Льоренц відважно відстрілювався зпоза його видутого черева.

За свої незвичайні здібности, добуті з надрів своєї непоказної фіґури, Льоренц став центральною особою у відділі. Чорта, хоч як собі гострили на нього апетит, ніхто не важився йому забрати. Память небіжчиків ще була надто свіжа, щоб який небудь сміливець зважився доповнити їх число своїм, з черги пятим трупом. А Чортові тимчасом переступило на пятий рік.

Зима бігла так скоро, як тріск батога на манежі. Десь у січні кинулися на коней воші і тоді ми чистили їх цілими днями, лили нафтою, помішаною з оливою, водили до газових комор і робили всі заходи, щоб лиш не попасти на чотирнацять днів на „стислий". Єдиний на цілу стайню, що дивним дивом оберігся без вошi, був Чорт. Чи врятувала його перед ними надмірна давка вівса, чи дбайлива рука Льоренца, чи таки його тверда кінська природа, — не знати. Досить того, що Льоренц тріюмфував. Він раз навіть склав вірша на честь свого коня і співав його тихенько під носом, так що чули лише ми, сусіди:

Wenn auf den Rücken
Läusen marschieren,
Freut sich nur Lorenz,
Weinen Kavalieren...

При тому він ритмічно посував щіткою по кінському животі, очі йому світилися жаринками, веснянки наливалися кровю, а уста видувалися, як два кольорові мячики. Льоренц переживав хвилини забуття, що єдині давали йому опянливі почування насолоди

— — — — — — — —

В міру того як йшло літо і близився час розстання з військом, я кілька разів запитував Льоренца, що він думає робити дома. Але я бачив виразно, як його неприємно вражали мої запити і він сходив на нові теми. Ми тоді говорили про маневри, найкращий час для кіннотчика. Щойно тут незмірна вартість кінського хребта яснiє у своїй правдивій, недоціненій вартости. Хто хоче направду полюбити коня, мусить відбути на ньому маневри. Льоренц ще дбайливіше доглядав Чорта, одного дня одержав листа і замкнувшися у світлиці читав його, хлипаючи, як мала дитина. Потому сміявся якось дивно, скрито і зараз таки ми виїхали на маневри під рясний дощ, не вбираючи навіть плащів, щоб засоромити піхоту.

Третього дня ми мали переправу вбрід, то знову у бойовому виряді вглиб. Потім відпочивали і тоді Льоренц показав мені фотографію низької дівчини, з напричуд гарними очима, може дещо за великими і зляканими і кирпатим носиком.

Зараз на другий день наш полк мав передертися крізь рідку мережу рухливих повзів — польовиків і знищити в запіллі „ворожий" табор. Незвичайно трудний в тому терені маневр — брак лісу і горбовин — удався напричуд добре, про що найкраще може посвідчити польовий приказ зі суботи, дня 26. червня. В ньому вичислено всі роди великої добичі, що попалися в наші руки коштом незвичайно малих жертв. Впав підчас атаки валах Чорт, чоколядової масти, темний каштан. 21-літній Альфред Льоренц їхав до атаки із списою. Хоч був наказ обнажити шаблі. Коня провадив так, щоб мати за проти себе повза — польовика, а не, щоб його виминути. Він мусів сильно вїстися острогами в Чортові боки, бо кінь аж присідав на задні ноги.

Зудар був короткий. Льоренц напровадив коня просто на повз і списою пришпилився до гарматньої вежі. Заки ми оглянулися взад, на полі лежала купка розтрощеного мяса — коня. А Льоренц? Він перелетів коміть головою понад танк, як Дон Кіхот. Летів так смішно, що противники на другому боці почали реготатися і забули про маневри. Все, що він мав при собі в кишенях, повилітало з нього, як з міха. Саме тоді підїхав генерал і побачив Льоренца, як він лежав носом на фотографії дівчини з кирпатим носиком і великими очима. Він зареготався теж на цей вид і спитав Льоренца, чи це його наречена.

Льоренца таки відзначили за хоробрість, але перенесли його зараз до піхоти. Це була така „деґрадація", що він з розпуки ожени...

——o——

Кожний читач „Діла“ може виграти оригінальний швайцарський годинник

у великому премійованому конкурсі „Вулиця вбиває“

Дорогова Ліга та Малоп. Автомобілевий Клюб у Львові призначили **100 оригінальних швайцарських годинників** з родовим щитом і **20 швайц. годинників** на руку зі світляним щитом для тих, що візьмуть участь у конкурсі цього місяця. Всі мешканці Львова та провінції повинні пильно перечитувати наш денник, де будуть поміщені три конкурсові загадки **на тему вуличного руху, що загрожує** часто каліцтвом і смертю **прохожим** — — —

Подробиці конкурсу в найближчих днях.

Літературний конкурс „Діла“ на новелю або гумореску.

Наша редакція розписує конкурс на погідку новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів **найбільше** на 5 фейлєтонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речинець присилки, 1. червня ц. р. **Рукописи**, які до нас прийдуть, коли матимуть літературну вартість, отже й дані на нагороду використаємо зараз у фейлєтонах, не чекаючи на кінець речинця конкурсу. З 1-им червня конкурс зачиняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути **дуже читкі**, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким марґінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотілиб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо **5 нагород**, а саме: за І-у — 50 зол.; за ІІ-у — 30 зол.; за ІІІ-ю — комплет Бібліотеки „Діла“; за ІV-у — піврічну передплату „Діла“; за V-у — піврічну передплату „Діла“.

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ
і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА
склад „ЛЕЩКІВ“ ЛЬВІВ КОПЕРНИКА 4

„Наша постава не змінилася!“

ТАК ЗАЯВЛЯЮТЬ ПРИХИЛЬНИКИ ПОЛІТИКИ ВОЄВОДИ ЮЗЕВСЬКОГО.

Політична декларація молодих „юзефовців“. — Економічний відчит з політичними висновками. — На „креси“, на „креси“!

(Від нашого кореспондента).

Варшава, початок травня 1938.

Перехід б. волинського воєводи Юзевського на інше місце не заспокоїв тих „звитяжних“ кол польського громадянства, що галасливо чваняться, буцімто вони „висадили з волинського сідла українофільського погромщика волинської польщини“.

Тепер вже не є ніякою тайною окреме порозуміння багатьох пресових польських органів з „Варш. Дзєнніком Народовим“ та органом військових кол на чолі у справі дальшої постійної і посиленої акції в напрямі„ поборювання **„українських доктринерів з „Діла“ й цілої української преси, які влучили Волинь в один український комплекс“.**

Акція, що про неї говоримо, має на меті **„остаточну ліквідацію всього, що ще українське на Волині“**. З другого боку, на варшавському терені починається давно „Ділом“ зауважена і підкреслена та на її власне нещастя спізнена **контракція табору „юзефовців“**, себто прихильників волинської політики теперішнього лодського воєводи.

Перше прилюдне гасло тієї акції (каварняна чутка звязує її з особою мін. Понятовського), — це виступ орґанізатора відомої вже „Кадри Млодих“, молодого волинського польського діяча, **Зигмунта Румеля,** здеклярованого прихильника політики воєв. Юзевського, що кілька днів тому виступив у „Звйонзку Осаднікуф“ з витриманим у боєвому тоні рефератом на тему **„розвоєві дороги Волині“.**

Прелеґент заявив, що виступає як молодий поляк-волиняк, учасник психічного процесу, що від 1922 р. (виступ „державно-творчої ґрупи, згуртованої при кремянецькому ліцею“, що проповідувала за марш. Пілсудським ідею українсько-польської „конструктивної співпраці“) почав — як він гадає — формувати на Волині нову політично-економічну дійсність.

Люди з тієї групи (ліцей, Союз Польського Вчительства, адміністрація і самоврядні установи, від 1927 р. головно воєв. Юзевський, гай врешті осадники та кольоністи!?) своєю працею видвигнули — на думку прелеґента — Волинь на чільне місце у державі під багатьома оглядами, осягнувши м. і. „капітальні економічні ефекти“. Чомуж тоді відношення польської прилюдної опінії до праці тієї ґрупи — наскрізь вороже й негативне?

Волинський процес — на думку п. Румеля — був виявом реформаторського поступу, **невигідного для громад і клік, що для власного інтересу затемнюють правду життя.**

Розправившись у дуже гострій формі зі становищем „пресових ґанґстерів типу І. К. Ц. чи А. Б. Ц.“ до згаданої політики —прелеґент схарактеризував окремі індивідуальні групи польської опінії у підході до волинських справ.

Крім становища згаданих „ґанґстерських редакцій“ — є ще інша оцінка політики Юзевського — оцінка експерименту, себто погляд, що діяльність б. волинського воєводи була специфічною вівісекцією делеґата уряду. На думку п. Румеля — ця оцінка походить від людей механічного, бюрократичного світогляду.

Третій погляд на волинську політику воєводи Юзевського та його прихильників це буцім-то погляд фікції, фальшування дійсности, суґероване інтелектуальними польськими чинниками. Тут прелеґент перейшов до палкої репліки на відомі пресові волинські репортажі Прушинського і врешті сформулював **становище своєї ґрупи, ґрупи молодих „юзефовців“.**

„Якщо сьогодні — заявив п. Румель — стоїмо — супроти факту „кінця фікції, зради Польщі — як здається напише І. К. Ц. — то ми молоді волинські діячі заявляємо, що **наша постава не змінилася. Факт відходу одної людини не стримає розвитку акції молодого волинського покоління.** Будемо діяти, і не лише на Волині, в імя поступу, величі, справедливости і краси нашої слушної справи“.

Виступ п. Румеля як і його боєву заяву, складену перед численною авдиторією, в більшости з „кадрової“ молоді — треба вважати офіційною відповідю „юзефовців“ на всі атаки польської „народової“ сторони і так її тут коментують.

•

Того самого дня (29-го квітня) і навіть в тій самій годині, відбулися у Варшаві, **в товаристві „Розвою Східних Земель“** („конкурент“ Союзу Осадників і подібних „кресових“ орґанізацій), дискусійні збори з довгим і навіть цікавим відчитом **дир. Чеслава Бобровського з міністерства хліборобства** на тему: **„Сучасна аграрна політика з погляду Східних Земель“.**

Обсервації, погляди і пляни цікавого відчиту зреферуємо при нагоді окремо, обмежившись сьогодні інформацією, що на згаданому відчиті дійшло до словних **демонстрацій приявних молодих ендеків,** які намагалися виголосити промови проти... політики Юзевського.

•

Як зачуваємо, цими днями має відбутися у Варшаві **чергова міжорганізаційна довірочна конференція усіх польських кресових товариств і запрошених редакцій у справі дальшої, достосованої** до вимог актуальної хвилини — **акції польщення „кресів“.** Посилення тієї акції можна було зауважити у Варшаві вже навіть підчас традиційних 3-травневих грошевих збірок на акцію „Польської Мацежи Школьної“ (м. і. підчас антрактів у театрах студенти-ендеки виголошували протиукраїнські промови).

Гром

ПОГОЛОСКИ ПРО КАБІНЕТНУ КРІЗУ В БЕЛЬГІЇ.

В пятницю вечором появились у Брюсселі поголоски про крізу в бельгійському уряді, до якої довели ріжниці поглядів на справу нових податків між трьома партіями проурядового бльоку.

Поінформовані кола заперечують поголоску, що прем. Жансон зголосить королеві димісію уряду в суботу пополудні; король вернеться до Брюсселі щойно в суботу вечором або в неділю рано.

ЄГИПЕТСЬКИЙ УРЯД ЗАПОВІДАЄ ЕНЕРГІЙНУ ІНТЕРВЕНЦІЮ В ПАЛЕСТИН. СПРАВІ.

Ректор мусулманської академії в Каїрі зажадав від єгипетського уряду інтервенції в обороні палестинських арабів. Відповідаючи йому премієр Магмуд Паша заявив: „Єгипетський уряд буде домагатися категорично якнайскоріше такого урегулювання палестинської проблєми, яке запевнювалоб мир і привертадоб усім східним народам довіря до англійської справедливости. Уряд не прогайнує ніякої нагоди, щоб усіми силами причинитися до урегулювання палестинського питання“

ХОМЕНКО НАСЛІДНИКОМ ЗАТОНСЬКОГО В УРЯДІ УССР.

На місце арештованого Затонського став наркомом освіти УССР Хоменко. Є це представник молодшої большевицької генерації, що нею тепер Сталін обсаджує всі відповідальні становища; навпаки Затонський був у компартії від 1905 р. (АТЕ.)

АРХИЄПАРХІЯЛЬНІ ВІСТИ.

Митрополичий Ординаріят іменував **просинодальними іспитувателями:** 1. Преосв. Кир Йосиф Бучко, Єпископ Помічник. 2. Преосв. Кир Никита Будка, Ген. Генеральний Вікарій. 3. Д-р Сліпий Йосиф, Архидиякон Митр. Капітули і ректор Богосл. Академії. 4. о. Кузьмицький Леонтій, кустос і прелат Митр. Капітули. 5. о. Томович Василь, схоластик і прелат Митр. Капітули. 6. о. Ковальський Олександер, канцлер і прелат Митр. Капітули. 7. о. Балюк Олексій, мітрат і крилошанин Митр. Капітули. 8. о. Д-р Лаба Василь, крилошанин Митр. Капітули і професор Богосл. Академії. 9. о. Лопатинський Дамян, поч. крилошанин Митр. Капітули і зав. церкви У.П.Д.М. 10. о. Лужницький Леонід, поч. крилошанин Митр. Капітули. 11. о. Д-р Мишковський Тит, поч. крилошанин Митр. Капітули і професор Богосл. Академії. 12. о. Дзерович Юліян, поч. крилошанин Митр. Капітули і професор Богосл. Академії. 13. о. Д-р Левицький Ярослав, протопресвитер, професор Богословської Академії і секретар АЕпарх. Мастковoї Ради. 14. о. Лицняк Василь, поч. крилошанин Митр. Капітули і директор гімн. 15. о. Д-р Глинка Лев, доцент Богослов. Академії.

Просинодальними Суддями І-ої інстанції: о. Д-р Глинка Лев, доцент Богосл. Академії. 2. о. Д-р Семпара Степан, префект Духовної Семинарії. 3. о. Семчишин Дмитро, радник М. Конс. й архикатедр. проповідник.

Просинодальними Суддями ІІ-ої інстанції: 1. о. Садовський Домет, радник М. Конс. і парох церкви Преображення Госп. 2. о. Осташевський Йосиф, парох Підберезець і завід. вин. дек. 3. о. Семків Володимир, радник М. Конс., парох Щирця й декан. 4. о. Дудкевич Евген, радн. М. Конс. і парох церкви св. Ап. Петра і Павла. 5. о. Ковалюк Тимотей, парох Оконилова.

Цензорами книг: 1. о. Дзерович Юліян, поч. крил. Митр. Кап. і проф. Бог. Академії. 2. о. Д-р Костельник Гаврило, радник Митрополичої Консисторії і катехит. 3. о. Д-р Коврад Микола, професор Бог. Академії. 4. о. Лужницький Леонід, поч. крилошанин Митр. Капітули. 5. о. Мармаш Володимир, парох Зашкова й декан. 6. о. Д-р Мишковський Тит, поч. крилошанин Митр. Капітули й професор Богосл. Академії.

Членами Мішаної Консерваторської Комісії: 1. о. Д-р Сліпий Йосиф, архидиякон М. К. і ректор Бог. Академії. 2. Лушпінський Олександер, інж. архитект. 3. Осінчук Михайло, артист-маляр. 4. Д-р Подляха Володислав, проф. університету. 5. Д-р Свєнціцький Іларіон, директор Національного Музею.

Членами АЕпархіяльної Мастковoї Ради: 1. о. Д-р Сліпий Йосиф, архидиякон М. К. і ректор Бог. Академії. 2. о. Д-р Левицький Ярослав, протопресвитер і професор Богослов. Академії, як секретар Ради. 3. о. Семків Володимир, радник Митр. Консисторії, парох Щирця й декан. 4. о. Дудкевич Евген, радник Митр. Конс. і парох церкви св. Петра і Павла у Львові. 5. о. Ковалюк Тимотей, парох Оконилова.

Завідателями деканатів: 1. Брідський: о. Міхур Данило, парох Смільна. 2. Буський: о. Навроцький Василь, завід. Красного. 3. Винницький: о. Осташевський Йосиф, парох Підберезець. 4. Глинянський: о. Чемеровецький Володимир, парох Куровичі. 5. Городецький: о. Крук Іван, парох Керниці. 6. Грималівський: о. Зарицький Роман, парох Вікна. 7. Залозецький: о. Склепкович Володимир, парох Заловець Ст. 8. Зарваницький: о. Яремак Василь, парох Іванове. 9. Зборівський: о. Олійник Павло, парох Августівки. 10. Золочівський: о. Лисько Володимир, парох Сасова. 11. Калуський: о. Солодій Петро Богдан (2 ім.), парох Новиці Горішньої. 12. Любінецький: о. Дубицький Василь, парох Любінець. 13. Миколаївський: о. Кмицій Микола, парох Роздолово. 14. Микулинецький: о. Каруль Еміль, парох Микулинець. 15. Нараївський: о. Вертун Микола, парох Нараєва. 16. Новосільський: о. Хома Максим, парох Гнилиць Великих. 17. Озірнянський: о. Івахів Петро, парох Зарудя. 18. Олеський: о. Пришляк Василь, парох Підгорець. 19. Перемишлянський: о. Каспрук Іван, парох Станимира. 20. Радехівський: о. Герух Петро, парох Сушна. 21. Рогатинський: о. Кудрик Теодосій, парох Рогатина. 22. Рожнятівський: о. Костик Василь, парох Рожнітова. 23. Скалатський: о. Цурковський Богдан, парох Кам'янок. 24. Сколівський: о. Савчило Степан, завідатель Гребенова. 25. Стрийський: о. Озримович Богдан, парох Завадова. 26. Теребовельський: о. Ратич Володимир, парох Ступок. 27. Тухлянський: о. Чайковський Роман, парох Плавя. 28. Ходорівський: о. Сайкевич Василь, парох Васючина. 29. Яричівський: о. Мармаш Володимир, поч. радник М. К., парох Зашкова.

Заст. Деканів: 1. Бобрецький: о. Гураль Іван, парох Водник. 2. Болехівський: о. Олійник Михайло, завідатель Розточок. 3. Брідський: о. Руднович Юліян, парох Лешнева. 4. Бурштинський: о. Паламар Степан, парох Куропатник. 5. Буський: о. Колинович Сильвестер, парох Буська. 6. Винницький: о. Качоровський Михайло, парох Миколаєва. 7. Войнилівський: о. Іванішин Софрон, парох Дубовиці. 8. Галицький: о. Веогуя Іг... завідатель Яблонова. 9. Гологірський: о. Д-р Цегельський Ігнатій, завідатель Любші Великого. 10. Грималівський: о. Цегельський Микола, завідатель Сорок. 11. Долинський: о. Чорнега Михайло, парох Долини. 12. Жидачівський: о. Серкез Степан, завідатель Межиріча. 13. Журавенський: о. Левицький Володимир, парох Володимирець. 14. Залозецький: о. Ковальський Микола Богдан (2 ім.), парох Маркополя. 15. Зарваницький: о. Головінський Василь, сотрудник у Зарваниці. 16. Зборівський: о. Савчук Павло, парох Присовець. 17. Калуський: о. Юркевич Мирон, парох Хотіня. 18. Лопатинський: о. Дашилюк Микола, парох Миколаєва. 19. Микулинецький: о. Курилас Василь, парох Буцнева. 20. Милятинський: о. Ковальський Володимир, завідатель Желехова Великого. 21. Нараївський: о. Танчак Василь, парох Янчина. 22. Новосільський: о. Чопик Семен, парох Шил. 23. Озірнянський: о. Гулей Микола, парох Сервир. 24. Олеський: о. Давидович Евген, парох Ожидова. 25. Олієвський: о. Хабурський Степан, парох Кудинovець. 26. Перегінський: о. Чикета Іван, парох Янівки. 27. Перемишлянський: о. Ляхович Гаврило, парох Утіховичі. 28. Радехівський: о. Бородайко Евстахій, парох Дмитрова. 29. Рогатинський: о. Оваскiв Григорій, парох Дібринова. 30. Рожнятівський: о. Галькевич Тадей, парох Циневи. 31. Скалатський: о. Цимбала Іван, парох Колодіївки. 32. Сколівський: о. Воскрес Григорій, парох Коритник. 33. Стрийський: о. Мащак Іван, парох Баковець. 34. Струмило-камінецький: о. Пашковський Володимир, парох Добротвора. 35. Теребовельський: о. Цегельський Евген, парох Янова. 36. Тернопільський: о. Весна Константин, парох Драганівки. 37. Тухлянський: о. Левицький Петро Антін (2 ім.), парох Рожанки Вижньої. 38. Унівський: о. Гутлевич Аркадій, парох Якторова. 39. Ходорівський: о. Долгий Яків, парох Ходорова. 40. Щирецький: о. Коверко Максиміліян, парох Бріхів. 41. Яричівський: о. Землинський Микола, завідатель Яричева Старого.

Титул вислуженого декана дістали: 1. о. Винярський Володимир, парох Іванівки і скалатський декан. 2. о. Гірняк Григорій, парох Вишнів й вишницький декан. 3. о. Дякон Григорій, парох Голиня й калуський декан. 4. о. Йосифович Дмитро, парох Хітара й тухлянський декан. 5. о. Копистянський Теофіль, парох Клебанівки й новосільський декан. 6. о. Кушнір Василь, парох Вербова й нараївський декан. 7. о. Левицький Олександер, парох Олеська й олеський декан. 8. о. Мосора Михайло, парох Сколього і сколівський декан. 9. о. Сенделький Іван, парох Золотник і зарваницький декан. 10. о. Шашкевський Петро, парох Оброшина й миколаївський декан. 11. о. Яворський Йосиф, парох Лучинець і рогатинський декан.

Канонічну інституцію на парохів дістали: 1. о. Гаврилишин Ілля, завідатель Стрия, на Стрий. 2. о. Добрянський Михайло, парох Підярків, бобрецького деканату, на Суходіл тогож деканату. 3. о. Додик Василь, душпастир для Переселенців в Антонівці на Волині, на Озірну озірнянського деканату. 4. о. Коник Василь, сотрудник у Мостищі калуського деканату, на Логин долинського деканату. 5. о. Кміцикевич Йосиф, парох Мозолівки зарваницького деканату, в Полюхові Великім глинянського деканату. 6. о. Кремінецький Степан, завідатель Путятинець рогатинського деканату, на Побук любинецького деканату. 7. о. Мулярчук Микола, завідатель Вересниці янівського деканату, на Помонята ходорівського деканату.

Завідательства дістали: 1. о. Буць Олександер, сотрудник у Зарудцях яричівського деканату, в Зарудцях. 2. о. Гришай Володимир, був. завідатель Буцнів грималівського деканату, в Ігровиці тернопільського деканату, в Ігровиці тернопільського деканату. 3. о. Гутлевич Орест, завідатель Лозини янівського деканату, в Подусові нараївського деканату. 4. о. Горчинський Ростислав, завідатель Лопін унівського деканату, в Фирлеєві нараївського деканату. 5. о. Дурдела Омелян, сотрудник у Ляцькім Великім золочівського деканату, в Ляцькім Великім. 6. о. Залуцький Володимир, завідатель Подусова нараївського деканату, в Плетеничах перемишлянського деканату. 7. о. Когут Ярослав, після приняття до звязку з клиром АЕпархії з Чину Найсв. Ізб., в Суходолі перегінського деканату. 8. о. Левицький Володимир, сотрудник у Перегнові глинянського деканату, в Перегнові. 9. о. Левицький Богдан, після повороту з відпустки в Станиславівській Епархії, в Убинах милятинського деканату. 10. о. Манишевський Михайло, парох Плетенич перемишлянського деканату, в Залаво теребовельського деканату. 11. о. Маркевич Олександер, сотрудник у Мшані озірнянського деканату, у Мшані. 12. о. Павлюк Максим, парох Ушкович перемишлянського деканату, в Ширеві брідського деканату. 13. о. Розумний Іван, сотрудник у Липиці Горішній рогатинського деканату, в Вовковиі милятинського деканату. 14. о. Сахно Еммануїл, завідатель Хильчич золочівського деканату, в Лопатах унівського деканату. 15. о. Синак Іван, сотрудник у Голині калуського деканату, в Ганівцях галицького деканату. 16. о. Скульський Йосиф завідатель Помонята ходорівського деканату, в Чижикові вишницького деканату. 17. о. Соколовський Богдан, сотрудник у Шевлі калуського деканату. 18. о. Трач Андрій, завідатель Полюхова Великого глинянського деканату, в Мозолівці зарваницького деканату. 19. о. Шкварок Петро, сотрудник у Тухлі тухлянського деканату, в Камені рожнятівського деканату.

Доїзджаючим завідателем назначений: о. Процишин Володимир, сотрудник у Кокошинцях грималівського деканату, в Краснім тогож деканату.

Сотрудником назначений: о. Гункевич Гнат, завідатель Каменя рожнятівського деканату, в Мостищі калуського деканату.

Померли: **1. о. Височанський Степан**, кандидат довголітній парох Перегнова глинянського деканату, з крилош. відзн., був. ординаріятський вик. комісар і член посмертного фонду, помер 27. лютого в 79. році життя і 54. священства. **2. о. Войнаровський Тит**, кандидат, мітрат, апостольський протонотарій і домашній прелат Його Святости, кустос Митрополичої Капітули, помер 22. лютого у 83. році життя і 57. священства. **3. о. Горчинський Михайло**, радник Митр. Консисторії, парох Фирлеєва нараївського деканату і член посмертного фонду, помер 6. січня в 65. році життя і 40. священства. **4. о. Лопатинський Степан**, парох Ляцького Великого золочівського деканату, з крилош. відзн., член посмертного фонду, помер 1. лютого в 46. році життя і 20. священства. **5. о. Лукашевич Евген**, завідатель Красного грималівського деканату і член посмертного фонду, помер 9. лютого в 43. році життя і 10. священства. **6. о. Стрільбицький Микола**, парох Зарудець яричівського деканату, з крилош. відзнак., член посмертного фонду, помер 19. березня в 67. році життя і 37. священства. **7. о. Тарнавський Захарій**, кандидат, довголітній парох Мшани озірнянського деканату, з крилош. відзнач., помер 10. лютого в 96. році життя і 67. священства. — Вічна їм память!

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 91, пятниця, 4. травня (22. квітня) 1888.

ДРАМАТИЧНИЙ КОНКУРС.

Т-во „Просвіта“, що дістало від нашого патріота з наддніпрянської України, якого прізвища не подає, спеціяльно на ту ціль 500 рублів (тоді 515 зр. австрійської валюти) проголосило драматичний конкурс з премією (т. зв. Михайловою) у тій висоті за оригінальну драму або трагедію з історичного життя України-Руси. Речинець конкурсу — трилітній. Якби до того часу не надійшов твір вартий премії, конкурс продовжувався автоматично на дальші два роки і т. д. аж доки не надійде вартісний твір.

ОДИН НА СТО...

„Окружна конференція народніх учителів львівсько-позаміської округи відбувається у Львові вчора і нині (в середу і четвер). На засіданні в середу ми почули і руське слово, а п. Керекярто вислухав уважно і не перебивав, як це робив минулого року (мабуть подіяв тут меморіял, який наше Педагогічне Товариство внесло до сойму). Але на жаль приходиться нам занотувати, що на сотню учителів цілої округи тільки п. Дмитерко з Містків говорив по руськи і це приймили всі зібрані учителі, русини і поляки, з великим захопленням“.

„ЧУТКИ ПРО ВІЙНУ НАС МАЛО ОБХОДЯТЬ...“

„Кореспондент французького часопису „Матен“ мав таку розмову з ген.-губернатором (варшавським) Гурком. Насамперед спитав його Гурко: „Чи Франція рахує на близьку війну?“ На це кореспондент відповів, що ні, а Гурко сказав йому тоді: „В такому самому становищі находиться і Росія. Чутки про війну нас мало обходять. Наші твердині тепер в доброму стані, а війська не розміщуємо більше на границі. Але з цього не можна робити висновку, щоб до війни не мало прийти або щоби вона мала вибухнути щойно в якійсь далекій будуччині, але всі дані промовляють за тим, що вона не близька, не загрожує вибухом у теперішній хвилині і може настати хіба по літах, не по місяцях. Хто нині виповів би війну, стягнув би на себе велику відповідальність, а цього ніхто не хоче. Нині не можна випровадити війни з легким серцем, бо з винятком хіба Португалії взяли би в ній участь всі держави“

АНҐЛЬО-ФРАНЦУСЬКА ІНТЕРВЕНЦІЯ У ПРАЗІ У СПРАВІ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

Чехословацьке пресове бюро повідомляє: Посли Франції та Англії в Парижі відвідали в суботу мін. Крофту і закомунікували йому вг... ради від обох урядів у справі порозуміння з судетськими німцями, ухвалені підчас недавніх льондонських нарад. Як подає Авас, демарш буде мабуть сформульований в загальній формі, щоб не мати характеру вмішування у внутрішні справи.

Британського демаршу в Берліні треба сподіватися в найближчому тижні.

НІМЕЦЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ.

З Праги повідомляють урядово: У м. За... поліція переслухувала 2-х купців, у яких найдено прапори й опаски зі свастиками. На вулиці зібралися юрби демонстрантів, яких поліція розігнала. Одна особа ранена.

Літературна сторінка.

Лірика Шевченка в західньо-европейських перекладах.

Том перекладів Шевченка у чужих мовах, виданий Українським Науковим Інститутом у Варшаві стане напевне підставою неодної статті та розвідки, неодного відгуку та дискусії. Коли кількість перекладів із Шевченка взята разом від часу смерти поета — імпозантна, то їх якість часто не виходить поза межі звичайного аматорського віршування. При таких перекладах треба брати головно на увагу мотиви нелітературні і в перекладачів і у видавців, здебільша дуже похвальні.

З літературного погляду найважніше питання: в якій мірі дотеперішні переклади з Шевченка в західньо-европейських мовах можуть бути підготовою для заознайомлення великих літератур із нашим великим поетом. На це треба відповісти просто: що дотеперішні переклади такої підготови не дають і що коли перед оригінальним текстом Шевченка зупиниться який великий критик або поет — німецький, французький, англійський або італійський — то мусітиме свою працю починати зовсім наново. Непереможні трудноші перекладу на одну зі згаданих европейських мов виринають передовсім із наскрізь національного характеру поезії Шевченка, в якій так багато образів узятих з народнього побуту, з народньої словесности та так багато фактів з нашої бувальщини. Для українського читача і для того, що знає природу України „ставок, гребелька і вітрак“ передають відразу цілу картину, для чужинця більшість зовсім буденних предметів — чужа, незрозуміла.

І гай, і поле, і тополя,
І над криницею верба
Зігнулася як та журба,
Далеко в самітній неволі...

З таких рядків перекладач француз або англієць не може добути поетичного настрою самими словами добре переданими. „Тополя“, „криниця“ або „верба“ не розбуджують у нього того настрою, що вяжеться нероздільно з журбою; навіть на журбу не мають вони слів ні понять і будуть мусіти їх заступити чимось посереднім між смутком, мелянхолією і незрозумілим лихом. А вже „самітна неволя“ для читача, що не уявляє собі Шевченкового заслання — незрозуміла фраза. Бандура, китайка, тирса, гайворония, буряни, пороги, калина, наймит, чумак, новобранці — сотні таких звичайних слів у французькій чи англійській мові не грають такої ролі, як у маляра грають фарби, коли він поруч чорної кладе білу, або до синьої додає жовту.

Друге неменше важне питання — гармонія вірша. Кожна мова має своєрідні закони віршування. Шевченко створив власну музику вірша, використавши ґеніяльно мотиви народньої пісні. Европейські перекладачі мусять шукати відповідних анальогій у традиції своєї літератури і звичайно попадають під тон одного із давніх поетів. І так неодин німецький переклад Шевченка нагадує Ленава, Геббеля або Кернера, неодин англійський Бернса, Уерсдуерта або Льонґфельова. Про французькі спроби взагалі ще не можна говорити, такі вони нечисленні, а зразки італійських перекладів це попросту свобідні переспіви, в яких нема ні тіні з Шевченка і ніодного сильного індивідуального акорду. Коли В. Джусті перекладає „Думи мої, думи мої“ — „О міеі думі, о міеі думі“ (зазначивши, що лишає це слово незміненим), то це нагадує сатиру із передвоєнного „Комара“ на деякі німецькі переклади наших земляків:

„Козакентум танцт, Байрак гомонірт“ (козацтво гуляє, байрак гомонить).

Виданий в Америці „Кобзар“ у перекладі пастора Гантера має дуже подібний характер. Наш галицький віршун Сильвестер Калинець, що не вмів написати в рідній мові доброї строфи, виїхавши до Бразилії, зараз узявся за переклад Шевченка на португальську мову, хоч певне не вспів навіть розуміти тексту португальської поезії.

Українець, який знаючи чужу мову, читає переклад із Шевченка шукає в ньому найчастіше того тексту, який має вже в памяті та в ухах; недиво, що чужий текст його не вдоволяє і що він хотів би віднайти в ньому все те, що находить в оригіналі. Для чужинця, який має тільки переклад і якому переклад мусить заступити оригінал, оцінка випадає зовсім інакше; вона звязана теж з усіма здобутками поезії його літератури.

М. Р.

Свіжість тіла та успіх, успіх осягнеш вживаючи
ПУДЕР проти ПОТУ
SUDORYN
АП. КОВАЛЬСКІ

Р. М. Рільке у світлі ріжних впливів.

У німецькій мові появилися дві більші критичні студії присвячені творчости одного з найбільших сучасних поетів Райнерові Марії Рільке. Одна студія д-ра Гартмана Герца п. з. „Франція і переживання форми у творах Р. М. Рільке“, друга Ервіна Клефа „Риси німецького духа у поезії Р. М. Рільке“. Як бачимо обидва автори займаються двома ріжними впливами на поета. Клеф пробує зясувати характеристичні німецькі прикмети Рільке: любов самотности, змагання до безконечности, романтичні нахили у доборі деяких тем, як краєвид і природа, ніч і мрія, молодість і смерть. На його погляд великий успіх Рільке у Франції можна пояснити саме тими всіма елементами, такими ріжними від французького духа, що французам видавалися якоюсь екзотичною новиною. Автор зовсім зручно звязує поезію Рільке з Новалісом і Гельдерліном. Цікаве, що Стефан Георґе — другий поруч Рільке найвищий представник сучасної німецької поезії, якого німці вважають теж „репрезентативним“ теж завдячує чимало чужинним впливам.

Впливи на Рільке ріжні: Франція, Данія, Україна, Італія, Еспанія, Швайцарія — ось головні етапи його вражінь. Чехословаччина — країна, де Рільке уродився, не залишила в ньому сильного коріння. Його молодість була нещаслива і він рідко вертався до неї споминами. Вплив Франції — найбільший. Перші драматичні спроби Рільке мають зовсім виразні впливи драм Метерлінка, якого він наслідував. Після цього він захопився Бодлером, Цезаном і Роденом. Як секретар Родена він втягнув у себе культуру французьку так сильно, що писав по французьки зі зовсім рівновартною силою. Пізніше прийшли впливи двох великих французьких письменників Жіда та Поля Валері. З Валері Рільке особисто познайомився і перекладав його, почавши писати наново після довшої мовчанки під його впливом. Швайцарець М. І. Р. фон Саліс дав німецьку книжку „Швайцарські роки Рільке“ змальовуючи останні роки побуту поета у тій країні, де він осів і де хотів прийняти підданство, щоб прожити решту життя поруч вірного друга Вернера Райнгарта в місцевости Мюзо.

Доповненням життєпису поета є аналогічна книжка французька Бетца про роки побуту Рільке в Парижі, де находимо цілу низку невиданих листів, анекдот та інтимних подробиць, разом із заповітом Рільке. До цих студій треба додати ще інші не менше цінні — Едмонда Жалю, Анґельова і Моніки Сент-Гелє разом із великим випуском „Кає ді Моя“ виданим французькими письменниками для вшанування великого поета. Подібне число вийшло по німецьки з участю німецьких письменників у журналі „Діхтунг унд Фолькстум“. Це тільки одна невеличка частина вже сьогодні дуже численної літератури про Рільке. Хоч його вплив дуже обмежений на поетів, бо наслідувати його дуже важко — його популярність між великими письменниками величезна, не менша, як зацікавлення його творчістю серед критиків.

—o—

Літературна хроніка.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В. ГРЕНДЖИ-ДОНСЬКОГО ТА ЙОГО НОВА ПОЕМА.

Свого часу на цій сторінці ми помістили були кілька слів згадки про повість закарпатського автора В. Гренджи-Донського „Петро Петрович“ зазначивши, що в ній добра мова, а стримались від її літературної оцінки. На цю повість появилася сувора, хоч не несправедлива, чеська критика д-ра Гартля. Автор повісти Гренджа-Донський відповідаючи критикові в „Укр. Слові“ з 30. квітня покликується між іншим і на нашу замітку, як на доказ, що „українська фахова критика оцінила його повість незвичайно прихильно“. Таке переборщення може непотрібно виставити нашу критику в очах чеських інтелігентних критиків у кривому зеркалі. Повість В. Гренджи-Донського — популярна, без будьяких літературних прикмет, і про неї ми висловлювалися вибачливо тільки з огляду на дуже низький рівень нашої літературної (скорше: книжкової) продукції на Закарпатті. Свіжо видана В. Гренджою-Донським поема „Князь Богдан“ має такі самі прикмети; вона добра для читалень на селі, але не має нічого спільного з літературою, тим менше з поезією. Ось зразок віршів із неї:

В Богдана зброї ще за мало.
Він майстрові звелів,
Щоб від сьогодні працювало
Дванацять ковалів.

Або.

У скалі на горбочку Богдан опинився,
Самітно, без цілі, без тями блукав,
З великого жалю на шаблю пробився,
Вдолину звалився і там сконав.

УКРАЇНЕЦЬ ГРИЦЕНКО — ФРАНЦУСЬКИЙ ПОЕТ

В останньому числі бібліофільського журналу львівської „Української Книги“ знаходимо прецікаву студію І. Борщака про В. Гриценка — українця, який видав у 1886 р. дві збірки поезій по французьки „Біблійні силюети“ та „Геллада“. В. Гриценко — єдиний наш земляк, який володів французькою мовою настільки, що міг свій талант проявити у поезіях непересічних. Сам мабуть полтавський шляхтич, він зовсім офранцузився. Його поезії вийшли у бібліофільському видавництві у 225 примірниках. Це були сонети у строгому класичному стилі, за прикладом Леконт де Ліля, якому Гриценко присвятив свою першу збірку. На них звернув увагу відомий український критик Василь Горленко 1891 р. в „Київській Старині“. „Прагер Прессе“ у свому числі з 3-го ц. м. присвятила з приводу статті І. Борщака більшу замітку на передовому місці своєї „Культурної хроніки“.

ЖИДІВСЬКА ЗБІРКА ПЕРЕКЛАДІВ З УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ.

Така збірка на 50 сторінок вийшла минулого місяця в Коломиї п. з. „Майн україніше Альбом“. Її автор Авраам Клейн дав у ній переклади Шевченка „Перебендя“ і кількох ліричних поезій, пролог Франка до „Мойсея“, фрагменту із „Слова о полку“, кілька народніх пісень, коломийок та колисанок і по вірші з Тичини, Маланюка, Ю. Липи та Драганича. Автор підготовляє більшу українську антольогію при співучасти інших перекладачів.

ПОВІСТЬ МУРИНСЬКОЇ ПИСЬМЕННИЦІ.

У Сполучених Державах пише по англійськи муринка Зора Герстон, що належить до дуже визначних американських письменниць. Два місяці тому вона видала нову повість п. з. „Їх очі стежили за Богом“, змальовуючи муринський побут. Героїня повісти Джейні пробивається крізь життя сильною волею сама і хоче жити по свому. Вона виходить тричі заміж і оповість історію тих її трьох подруж досить поплутаних нелегко. Життя кидає її в осередку муринських селищ на Фльоріді. Серед байдужих, веселих і лінивих земляків Джейні відчуває у собі наскрізь американську ініціятиву та енергію. Спершу, із своїм першим чоловіком, займається хліборобством, із другим шофером доходить до становища війта-бурмістра. Коли її чоловік умирає, вона має 40 літ і виходить заміж за 20-літнього молодця, що любить широке пригодницьке життя. Вся повість написана з розмахом, живо, без великої журби про літературну композицію, зате взята безпосередньо з життя. Діяльоги муринів передано точно з усіма смішними ознаками муринського говору, що роблять часом вражіння карикатури. Повість кінчається прегарним описом повени, що заливає великі простори заселеної землі. Муринське життя відтворене з незвичайною вірністю.

СМЕРТЬ ФРАНЦУСЬКОГО ПОЕТА.

Помер колись відомий, від довгих літ забутий французький поет Ремон де ля Тайд. Він уродився 1867 р., дебютував у 1890 р. поезіями „[illegible]“; сензацією була його поема „Тріюмф Геліогабаля“. Тайд заснував був школу „романську“, що йшла за традиціями Ренесансу. Сильно під впливом класичної грецької поезії видав до 1895 р. „Метаморфозу фонтанів“ та „Оди“, „Сонети“ та „Гимни“. Все життя працював як урядовець міністерства у відділі пенсійнім.

Сторінка без політики.

Пірати з Нової Зеляндії.

Пострахом цілої Нової Зеляндії був минулого року Ляйфр Нарваль пірат тамошніх вод.

ЛИСТ ІЗ ПОГРОЗАМИ.

Джемс Чарлін, командант кольоніяльної поліції дістав одного дня такий лист:

„Для вашого добра даю вам таку пропозицію: Ви щезнете за чотири тижні з Велінгтону і будете займатися тільки підземним світом Льондону. Якщо зважите, що підчас останньої погоні перестрілили ви мені праве рамя, то думаю, що відповідно оціните мою пропозицію. Колиж ви будете далі вести проти мене боротьбу, тоді я виступлю проти вас. — Ляйфр Нарваль.

Цієї погрози не можна було легковажити. Ляйфр Нарваль був небезпечним бандитом, з яким поліція мала вже чимало праці. У записках надбережної поліції Тасманського моря вже від трьох літ злочини „Літаючого Голендра", так його всі називали — були грубо підкреслені. Про того розбишаку й пірата знала поліція те, що він у 1932 р. був керманичем на австралійськім вантажнім пароплаві і що відтак з вісьмома моряками зорганізував він банду, яка спершу грабувала лиш прибережні магазини, відтак роздобувши моторовий корабель, стала грабити малі кораблі та почтові пароплави

ВАЖКИЙ УДАР.

Проте містер Чарлін не дуже перейнявся листом і погрозами. Він залишився у Велінгтоні й нишком почав підготовляти чергову експедицію проти піратів. Отверто виступити проти морських розбишаків рішився він 11-го січня ц. р. З Окленду прийшли вістки, що пірати знову проявили оживлену діяльність. Одначе, як воно згодом виявилося, був це лиш тактичний маневр, який мав увести поліцію в блуд.

Коли містер Чарлін напередодні свого виїзду прийшов з уряду до дому, переконався, що Ляйфр Нарваль виконав свою погрозу. Його шіснацятьлітня дочка щезла. На столі в мешканні лежав папір на якому незугарними закарлючками було таке написане:

„Тільки ваш негайний відізд до Льондону, якого ми очікуємо, може вирятувати вашу дочку".

Поліційна команда поставила всі поліційні відділи на ноги. Докладні розшуки переведені в мешканні виказали, що взяти дочку Чарліна змогли бандити щойно по важкій боротьбі. Вона була незвичайно виспортованою дівчиною і вміла теж орудувати зброєю. В останніх роках виїздила вона доволі часто з батьком на морські виправи і не лякалася ніякої небезпеки. Крім того поліція ствердила, що її приголомшили хльороформом і вивезли автом. Одначе не було ніодного чоловіка, який бачив би схоплення і ніхто теж не бачив авта.

Містерові Чарлінові пропонували після цього важкого удару виїхати на якийсь час із Нової Зеляндії. Одначе Чарлін не був такою людиною, яка легко подалася би перед бандитами. Він схопився за плян, який мав довести до зліквідування піратської банди. Одначе успіх того пляну був залежний від цього, щоб пірати того не догадувалися, або щоб їм хтось його не зрадив. Часописи дістали доручення проголосити, що містер Чарлін зовсім заломився і покинув Нову Зеляндію на яхті свого приятеля якогось фармера. Він виїзджає спершу до Австралії, відтак виїде остаточно до Льондону. Ось такі вісти подали часописи.

ОСТАННЯ ЖЕРТВА ПІРАТІВ

Два тижні пізніше коло сільського дому містера Чарліна знайшли відрізаний палець його дочки. Він находився у великій скринці загарбаній десь на пошті. Цей злочин був найкращим доказом, що пірат має докладні інформації про всі почини Чарліна. Приятелі Чарліна почали йому чимраз більше дораджувати, щоб він відступив від цілої справи і рятував свою дитину. Одначе обовязковий урядовець не хотів про те навіть чути і сподівався сам звільнити свою дочку з рук бандитів, одночасно з ліквідацією банди. Він уже був на сліді піратів.

Та урядовець перерахувався, бо 2. березня ц. р. знайшли трупа його дочки на березі, недалеко Напієру. Її отруїли і відтак вкинули до моря. Її трупа знайшов якийсь рибалка.

А пірати грабували за той час далі малі кораблі і при останньому нападі навіть добре обловилися. Вантаж вісімнацяти кільограмів золота попав їм у руки без бою. Одначе на тім останнім грабунку щастя відвернулося від піратів. Бандитів запримітив із свого літака один летун, який скомунікувався з поліційною радіовою стацією в Напієрі, відки дістав доручення далі слідкувати за бандою.

Тоді прийшло до бою з піратами. Містер Чарлін, який сам відбирав усі телеграми летуна, вислав два добре узброєні поліційні кораблі проти піратів. Прийшло до важкого, правильного бою, підчас якого Ляйфра Нарваля і трьох його найближчих товаришів застрілили. Чотирох бандитів поліція схопила живцем. Від них поліція довідалася, що їхня централя містилася в одному домі у Греймуті. Там знайшли справжні скарби. Шовки, сукна, дорогоцінности, золото і 40 тис. долярів готівки

Домагалася відшкодування за безплатну операцію.

„Не варт сьогодні комусь добро робити" — чуємо залюбки нині такі слова скрізь і всюди.

Напевне так теж мусів сказати відомий французький лікар хірург Тієр де Мартель. Ціла історія, яка закінчилася несподівано в суді, виглядала менш-більш так:

Славна в Росії в передреволюційних часах танцюристка Ніна Коронґіська втекла підчас революції до Парижа. Там заїхала вона до колишнього царського адютанта, який познайомив її з париським світом. Одначе Коронґіська жила довший час у великих злиднях, крім того ще на своє нещастя важко занедужала і мусіла піддатися операції.

Згаданий на вступі хірург перевів їй дві операції зовсім безкорисно. Якеж було його счудування, коли він раптом довідався, що танцюристка внесла проти нього до суду скаргу, домагаючися відшкодування за буцімто невдатну першу операцію.

Танцюристка не домагалася ні менше, ні більше лиш 200.000 франків. При тому слід відмітити, що обі операції були вдатні й до того безплатні. Ця дивовижня судова скарга викликала в Парижі велике враження, зокрема париська преса не жалує своїх злобних уваг під адресою загонистої, захланної та нахабної танцюристки.

Недавно відбулася розправа в першій інстанції, яку танцюристка очевидно, програла. Тепер французька преса повідомляє, що Коронґіська не хоче відступити і зголосила апеляційну скаргу.

ЖИТТЯ І ВОЄННИЙ ПОХІД

„Життя — це боротьба" так усі говорять — і воно правда. Життя людини, наче воєнний похід і тому до практичного життя можна застосувати неодно правило воєнної тактики. Одною з головних засад полководця є: не кидати в бій відразу всіх частин, лиш лишати конче якусь частину в запасі. Цей запас, ця резерва — стає часто у великій пригоді, особливо, коли несподівано зустрінемо ворога, який має перевагу над нами. Кожний із нас є полководцем, сам собі укладає пляни, сам збирає сили до життєвого бою. Нашим військом у тому бою, крім моральної і духової сили, є теж матеріяльне надбання. Мало цього, те надбання й пособляє гривкості моральних і духових сил. Найзвичайнішим матеріяльним надбанням, тою силою, з якою йдемо в життя і перемагаємо буденні й небуденні потреби — це гріш. Не кидаймож його на ті потреби до останнього сотика, без решти! Та-ж людині загрожують ріжні вороги: брак праці, слабість, старість, дорожнеча й інші непередбачені і передбачені лиха. Це надзвичайні трудноші, які можемо перемогти тільки — резервою. Найкращою резервою може тут бути раціонально заощаджений гріш. Залишаймо-ж собі на резерву коли не четвертину, то десятину, бодай пятину прибутку і складаймо її в рідному банку. Тоді не заскочать і не зломлять нас ніякі, хочби й які наглі, життєві невдачі й удари. (Ю)

—o—

РОЗВІД ПО 60. РОКАХ ПОДРУЖЖЯ.

Ще донедавна годі було в Англії дістати розвід, якщо одно із подругів було божевільне чи умово хоре. Від часу, як завели поправку до закону, яка змінює дотеперішні постанови, переведено вже чимало розводів, з причини умової недуги одного з подружніх партнерів.

Як англійські часописи повідомляють, розводову скаргу подав теж недавно до суду сір Франк Светенгем, який хотів розвестися зі своєю умово хорою жінкою леді Светенгем. Сір Светенгем був колись заслуженим кольоніяльним урядовцем. Він має тепер 88 літ і оженився зі своєю жінкою більше, як 60 літ тому. Тому, що зайшли передбачені законом обставини, значить, леді Светенгем хора більш як ... літ на невилікувальну умову недугу, дістав він у суді, на підставі лікарського свідоцтва розвід у подружжі, яке тривало більше як 60 літ.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ДИТЯЧА ЩИРІСТЬ.

Дядько посадив малого Юрчика на колінах як на коні.

— Подобалося тобі так?

— Так, але я волію їздити на правдивім ослі.

БОЖЕ, БЕРЕЖИ КОРОЛЯ!

Один професор з Оксфорду написав на чорній таблиці таке:

„Оцим повідомляю, що мене іменовано надвірським лікарем Його Королівської Величности".

Якийсь студент дописав під сподом:

„Год сейф те кінг". („Боже збережи короля").

ПЕХ.

Молода своїм гарним виглядом мати відвідує свого сина студента на його мешканні, щоб йому сказати кілька материнських слів на тему його поведінки. Господиня дому відчиняє їй двері і клепаючи її по плечах каже:

— Панючко прийдіть радше завтра, бо нині приїзджає мати молодого панича.

10-ліття Українського Т-ва „Єдність“ у Празі.

Українська кольонія у Празі записує саме до своїх анналів 10-ліття одної з найстарших і найповажніших своїх організацій, а саме Т-ва „Єдність“. Т-во „Єдність“ — це культурно-громадянська організація, яка своїми статутами, складом свого членства і своєю діяльністю дуже нагадує наші краєві „Бесіди“, зі самозрозумілим додатком пропагандивної діяльности.

За десять літ свого істнування на праському ґрунті ця організація виявила дуже живу й ріжноманітну діяльність, не зважаючи на те, що нераз приходилось їй працювати серед дуже тяжких умовин. Тому й не диво, що цей 10-літній ювилей буде відзначений **Святочними Ювилейними Зборами**, що відбудуться 14. ц. м. в год. 18. у „Народнім Домі“ на Сміхові.

Порядок зборів: 1. Відкриття Зборів. 2. Звіти з 10-літньої діяльности. 3. Привіти. 4. Іменування почесних членів.

Радо містимо цю вістку з життя української кольонії у Празі, тимбільше, що і в краю є чимало таких, які в часі свого еміґрантського побуту в ЧСР. були не лише членами товариства-ювилята, але й колишніми його провідниками. Є тут навіть і його члени-основники. Крім цього Т-во „Єдність“ належало все до тих наших закордонних організацій, які живо цікавились нашим національно-культурним життям у краю та все радо відгукувалось на його потреби. Привітання товариству-ювилятові пересилати на адресу: Ukrajinsky Spolek „Jednist“, Praha I., Jilska ul. c. 4, Palac „U Vejvodu“, C. S. R.

Поліція перевірює метрики.

З долинського деканату дістаємо вістки, що скрізь у тамошньому деканаті по всіх парохіях являються до пароха поліціянти, домагаються вгляду до метрикальних книг та виписують всіх, що їх назвиська кінчаються на „ський“ і „цький“, при чому роблять донесення на священників за „українізування“ назвиськ. Запитуємо цим вищі наші церковні кола: чи цей факт їм відомий, на якій правній підставі він спірається та яких заходів вони в цій справі вживають?

Поможім Турчанщині.

Громадяни!

Турчанський повіт — один з найбідніших повітів Галицької Землі, під господарським оглядом цілком занедбаний, у цьогорічнім переднівку найшовся знову в жахливому положенні. Вже в „Ділі“ з 1. травня ц. р. представлений не то невідрадний стан, а просто господарська катастрофа в Турчанщині. Минулорічні жнива дали в повіті на 50% паші менше, як звичайно. Ця обставина спричинила зменшення числа штук худоби в повіті, а через брак паші та пізну весну вже дуже багато худоби вигинуло. Число худоби, що згинула, подане в „Ділі“ з 1. травня ц. р., нині вже багато вище; також поважний відсоток худоби, що лежить у стайнях, напевно вигине.

Ця катастрофа потягнула за собою ще грізнішу, в якій найшовся повіт. Рільники, рятуючи худобу, позбулися цілковито зерна (вівса) і бульби на насіння. Господарська Комісія Повітового Виділу обчислила, що треба спровадити в повіт насіння вівса і бульби щонайменше за 100.000 зол. Малі квоти кредиту, призначені на цю ціль касам Стефчика і 5.000 зол. та 14.000 зол. на протиракову бульбу Комунальній Касі Ощадности в Турці, не вистачають. Українські кредитові установи такого низькопроцентового кредиту взагалі не мають. Зі згаданого кредиту будуть користати лиш одиниці і то вибрані, а загал рільників не буде мати ні вівса ні бульби на насіння. Крім того 50% рільників — це такі бідні люди, що їм не кредиту, а допомоги негайно потрібно.

Місцеві українські установи освітні й економічні утворили **ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІЛЬНИКАМ У ТУРЧАНЩИНІ**, в склад якого ввійшли: о. Іван Федевич, о. Адріян Левицький, д-р Василь Бабій, д-р Богдан Ґарбовський і д-р Дмитро Марців. Цей Комітет і звертається отсим з горячою просьбою до українського громадянства, як також до всіх українських центральних та повітових установ у цілому краю ласкаво присилати поважніші жертви в натурі і грошах на допомогу рільникам у Турчанщині.

Жертви просимо посилати негайно на адресу: о. Адріян Левицький, гр.-кат. парох у Турці.

Всі українські часописи просимо цей заклик передрукувати.

Турка, дня 4. травня 1938.

КОМІТЕТ ДОПОМОГИ РІЛЬНИКАМ У ТУРЧАНЩИНІ.

•

СПРАВА ДОПОМОГИ ДЛЯ ТУРЧАНСЬКОГО Й ЛІСЬКОГО ПОВІТУ.

Цією дорогою подаю до відома всього населення повітів: турчанського та ліського, що в справі рятункової акції для згаданих повітів дістав я від урядових чинників отсі вияснення:

Для турчанського повіту: Ще з початком квітня ц. р. вислано з воєвідства на руки Старости 6.000 зол. на 4% позички, що їх має признавати Повітова Комунальна Каса в ціли закупна паші і зерна. Дня 29. IV. вислано 15.000 зол. як беззворотну запомогу (дотацію) на роботи в повіті, щоб найбідніше населення могло мати заробіток при направі доріг та при інших публичних роботах. Дня 30. IV. вислано 6.000 зол., а ще раньше 1.000 зол. як беззворотну запомогу на доживлення до диспозиції Старости. Крім того повіт дістав 15.000 зол. на боротьбу з бараболяним раком і Центральна Каса Стефчика признала кредит на дешеві відсотки в сумі 5.000 зол. для кас Стефчика в повіті, причому в потребі ще цей кредит піднесе. Крім того приняв уряд на себе через Рільний Банк боніфікування у висоті 5% усіх позичок, затягнених рільним населенням повіту (в Повітовій Комунальній Касі) у звязку з цією весняною катастрофою.

Подібні запомоги дістав і ліський повіт.

Підписаний просить усіх Всеч. Отців Духовних та українські установи це вияснення подати до відома населення, щоб могло в свій час скористати з запомоги та кредитів, зголошуючись у п. Старости і в Комунальній Повітовій Касі.

Хто мав би якінебудь відомости про труднощі в признаванні запомог або кредитів, про сторонничість у їх уділюванні, або колиб хтось думав з цієї запомоги зробити політичний капітал (бо цю запомогу мають признавати всьому населенню без ріжниці національности, віроісповідання та політичних переконань), прошу повідомити про це безпроволочно Президію Української Парляментарної Репрезентації та Краєву Народню Канцелярію у Львові, вул. Підваля ч. 7, III. поверх.

Пос. Гринь Тершаковець.

•

ПОКЛИК.

Тому, що признана владою для цих повітів запомога виявилася далеко невистарчальною, для несення допомоги населенню створився в Турці над Стриєм окремий Комітет допомоги потерпівшому рільному населенню. Прошу всі українські національні установи, громади та свідоме українське громадянство, щоби для ратування нашого гірського населення не відмовились від жертв.

Г. Ш.

Коли лікар скаже „печінка“...

подумайте про її лікування, в тій діягнозі міститься часто: жовчевий міхурок, жовчеве каміння, жовтачка... Зела магістра Вольського в охор. знаком „Вільмоса“, що містить у собі екзотичні рослини Комбротум і Больдо, побуджують печінку до відповідної праці і нормального виділювання жовчі та спричинюють природне випорожнення. Можна дістати у всіх аптеках і дроґеріях. Виріблю: Магістер Вольський, Варшава, Злота 14.

Національна офензива на побережжі.

Головна кватира національних військ повідомляє, що нац. війська пішли поважно вперед на катальонському побережжі, не зважаючи на ... бурі. На відтинку Лопезля здобули вони село Сінотоppес та пішли на кільканацять кільометрів вперед, займаючи стратегічно важні становища.

Гемороїди
є причиною злого самопочування і т. п. Треба конечно усунути ті дошкульні недомагання. При гемороїдах вживаємо
Чопків Anusol -Goedecke-
Дістанете в аптеках
12 чопків 5 зол. — 6 чопків 3 зол.

ПРОФ. БАРТЕЛЬ СЕНАТОРОМ.

Призначення проф. Бартля сенатором викликало сензаційні поголоски в політичних колах Варшави. Польська преса пригадує, що проф. Бартель є щирим приятелем през. Мосьціцького і його номінація на сенатора є вимовною політичною сензацією. Ендецька преса пише, що проф. Бартель буде наслідником прем. Славой-Складковського.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ СТАРШИНИ В КИТАЙСЬКІМ ВІЙСЬКУ.

Аґенція Домеї повідомляє з Пекіну, що у китайськім війську в полудневій провінції Шантун є багато совітських старшин. Під Юан-Шан, що його заняли японські війська 4. ц. м., знайшли вбитого совітського старшину в китайськім однострою. Крім того найдено фотографії родин большевицьких старшин.

При
БОЛЯХ ГОЛОВИ
НЕРВОБОЛЯХ І ҐРИПІ
ПОРОШКИ
KOWALSKINA

Пекін загрожений.

Китайські відділи, що йдуть на Пекін, осягнули кілька перемог — місто тепер загрожене зі заходу і зі сходу. Тепер китайське командування хоче заатакувати Пекін від півночі й полудня, щоб окружити його звідусіль. Японці вислали майже всі резерви під Сучав.

БОЇ З КОМУНІСТАМИ.

Пекінський уряд вислав проти китайських комуністичних відділів карну експедицію зложену з 15.000 вояків під командою Го, що співділатиме з ген. Ліфуго, що співділатиме з японськими військами. Рівночасно японські війська, що оперують у провінції Ангей почали наступ у напрямі Гопей.

ЯПОНСЬКІ ПЕРЕМОГИ У ШАНСІ.

Японські комунікати повідомляють про великий успіх японської армії у провінції Шансі. Японці ліквідують комуністичні відділи, що скрились у горах. За минулих три тижні було до 70 поважніших боїв з китайськими військами; найбільші бої йшли біля Шільов й Юнге, де китайці втратили понад 1.000 вбитих. Ще більш завзяті бої йшли біля Лео, Усіен й Юіше, де взяло участь 9 дивізій кит. піхоти. Після відвороту китайської армії найшли японці на побоєвищах понад 15.000 убитих китайських вояків; японці втратили в цих боях коло 500 вбитих.

Тепер ідуть завзяті бої на фронті Сучав на південь від Цісарського каналу, куди вислано поміч у силі 5 дивізій.

По широкому світі.

Рада Ліги Націй починає сесію в понеділок.

З Австрії відібрав собі життя б. начальний редактор „Ноє Фрає Прессе“ д-р фон Міллер.

Франція дістала завдяки девальвації 8—9 міліярдів франків у чужих валютах. На всіх біржах девіза на Париж іде вгору.

Совітським амбасадором у Берліні став Мерекалов.

815 удільників з ок. 1500 виплаченими уділами — разом на суму 40.103 зол. доводило **Пром.банкові** зібрати 541,000 зол. оборотових фондів, з яких виплатив Пром-банк за 1937 рік 3½ міл. зол. ріжнородних позичок **на розбудову ремесла, торговлі й промислу.**

Подвоєння скількости уділів доволе **подвоїти оборотові фонди** й видатно збільшити кредити які причиняться до поправи **господарчої коньюнктури країни.**

Тому не отягаймось!

Кожний українець стає негайно членом

Пром-банк

ЛЬВІВ, ГРОДЗІЦЬКИХ 1, І. п.

Лугові інструкторські курси.

КУРС У БОРЩЕВІ.

Заходом Повітового Товариства Луг у Борщеві, що обєднує 47 Лугів у повіті — відбувся в днях від 22-го до 29-го березня другий інструкторський луговий курс для підстаршин. На курсі було 17 учасників, які майже всі покінчили цей курс з добрим поступом. Лад на курсі був військовий.

Курсанти спільно мешкали і харчувалися. Заняття починалися в год. 8-ій вранці звітом дижурного старшини перед командантом курсу. Дальше йшла шведська руханка, вправи, впоряд, гри і забави та легка атлетика. Були це головно практичні заняття, що відбувалися на площі при прекрасній, соняшній погоді. Ці заняття тривали до год. 13-ої. Від 13-ої до 15-ої була обідова пора. По перерві теоретичні заняття в салі Народнього Дому. Тут входили виклади з лугового діловодства, історії і географії України, гігієни, першої помочі в наглих випадках, газознавства, історії Лугу, національного виховання в Лузі, книговодства і т. п.

Командантом курсу був делеґат з Великого Лугу Евген Вербинський, який переводив усі практичні заняття та давав виклади з історії та ідеольогії лугової організації, лугового діловодства та тереноздавства. Крім цього викладали: голова повітового Лугу д-р Ярослав Шалаута — гігієна і перша поміч у наглих випадках, м-р Шалаутова — ґазознавство, д-р Юліян Ласовський, секретар пов. Лугу — книговодство та перегляд преси, Рущіцький — тереноснавство, м-р Пакуляк — національне виховання, м-р Бажанський — культурно-освітня праця в Лузі. Пополудневі заняття кінчилися в год. 18-ій звітом та відчитанням денного приказу на другий день.

Курс закінчився іспитами та роздачею свідоцтв.

КУРС В ІВАНЮ ПУСТІМ.

В днях від 1-го до 6-го квітня відбувся перший Луговий інструкторський курс в Іваню Пустім для Лугів з мельницького району.

Луг в Іваню Пустім, хоч він найбільш віддалений від лугової централі (350 км.) працює і своєю працею зеднав собі серед широких кол громадянства щире признання.

Не диво, що громадяни з Іваня Пустого зі справжньою українською гостинністю приймали у себе курсантів з дооколичних сіл. Немала тут заслуга голови місцевого Лугу Адама Дерешівського і Йосифа Бойчука.

На курсі звертали головно увагу на тіловиховні вправи (шведську руханку), впоряд та пописові вправи. Крім цього були виклади з історії й ідеольоґії Лугу, історії України, книговодства і лугового діловодства. Командантом курсу був Евген Вербинський зі Львова, який переводив впоряд, шведську руханку, пописові вправи, дівочі вправи та дав кілька викладів з лугового діловодства. Крім делеґата з Великого Лугу викладали ще: голова місцевого Лугу Адам Дерешівський — ґеографія України і „Луговик як громадянин" та Роман Петришин — історія України.

Курс покінчило 25 курсантів, представників 8 Лугів. Курс, який закінчився іспитами та роздачею свідоцтв, зробив на курсантів і ціле село якнайкраще враження. На його закінчення промовляли: голова Дерешівський, делеґат Вербинський і зібрані відспівали національний і луговий гимн.

КУРС У ТОВМАЧІ.

Повіт, що майже до 1934. р. був твердинею радикалів та навіть комунарів сьогодні зміняє свій вигляд. Наглядний доказ цього дав інструкторський луговий курс у Товмачі, в якому взяло участь 22 делеґатів з 12 Лугів. Луговики-курсанти своїм зразковим поведенням та зацікавленням луговою орґанізацією викликають надію, що лугова орґанізація у повіті займе перше місце.

Курс відбувся у днях від 10-го до 17-го квітня. Заняття на курсі, практичні і теоретичні, відбувалися в малій салі „Дяківки", хоч у місті є велика саля кооперативи. Та члени виділу кооперативи не хотіли відступити курсантам салі. Не вважаючи на те курс випав бездоганно. Командантом курсу був відпоручник Великого Лугу Евген Вербинський зі Львова. На курсі крім делеґата В. Л. викладали ще: голова повітового Лугу м-р Антін Гудзьо, о. катихит Остап Мілян, проф. Білинський та д-р Осип Клодницький.

Курс закінчився іспитами, роздачею свідоцтв та спільною знимкою.

НОВИНКИ.

— **Футра до переховання** на літо приймає **„ХРОМ"**, Львів, Руська 20., тел. 271-83. Поручає лиси, тхорі, пелеринки, перефасоновує уживані футра. 968 —10

— **Нововідкрита** крамниця і робітня взуття: Григорій Боднар, Станиславів, Собіського 38.

— **Весна йде.** Треба замовити новий одяг у робітні **А. Дуфаніца**, Львів, вул. Костюшка 1. а.

— **Відчит у радіо.** У вівторок 10. ц. м. між год. 18.20—18.30 виголосить д-р Михайло Драган відчит п. н. Деревляні церкви і церковці.

— **Виділ Українського Лікарського Товариства та Рада Народньої Лічниці** подають до відома своїм членам, що **похорон бл. п. д-ра Ев. Дурделла** відбудеться в неділю 8. травня в год. 3. пополудні з каплиці вірменської катедри на Янівський цвинтар.

— **В нинішнім тягненні** Кляс. Льотерії впали такі більші виграні: 50.000 зол на ч. 3025; 25.000 зол. на ч. 3004; 15.000 зол на ч. 4745; 10.000 зол. на ч. 326777, 43345, 94496; 5.000 зол. на ч. 142, 108742, 126270, 127772; 2.000 зол. на ч. 13019, 17867, 18136, 33443, 42018, 44497, 70215, 70296, 75635, 83868, 90875, 96835, 112322, 118692, 123484, 134318, 146285, 147354, 152236; 1.000 зол. на ч. 8286, 10682, 15367, 21605, 27812, 34961, 36312, 38173, 42141, 46958, 51199, 65414, 69777, 72120, 74700, 80721, 98037, 98725, 113420, 119453, 121095, 126725, 132887, 137726, 139202, 141529, 155509, 159651.

МОРШИН — ЖИВЕЦЬ

Др мед. Олександер Рибачевський

ординує як раніше

у віллі „СТЕФАНІЯ"

— **Відгомін 1. травневих подій у Львові.** Воєвода Білик приняв минулої пятниці делеґацію ППС під проводом род. Скаляка який повідомив воєводу про велике обурення між робітниками у звязку з нападом на робітників перед технікою, де польські студенти кинули зпоза огорожі кілька петард. Воєвода заявив, що виновуватців притягнуть до карної відповідальности. До подій дійшло тому, що відповідальні чинники між студентами не дотримали обіцянки у справі збереження ладу і безпеки. У звязку з 1-травневими подіями уступив уже ректор львівської політехніки проф. Йошт.

— **Нелеґальне віче** відбулося в суботу 7. ц. м. в год. 12. вполудне у львівскій політехніці, що його скликали ендецькі студенти. На вічу обговорювали справу проф. Йошта. Віче тягнулося ледви 15 хвилин і закінчилося приняттям резолюції того змісту, що вшехпольська молодь узалежнює спокій в політехніці від того, чи проф. Йошт залишиться на своєму становищі.

— **Львівська хроніка.** Минулої пятниці Лазуркевич напав при вул. Фурґальського на Майман і вирвав їй течку з 500 зол. На крик [...] паденої за напасником побіг учеником торговельного ліцею М. Гулацький і схопив його разом з прохожими. Грабіжник зранив Гулацького ножем у плечі і помандрував до арешту. — [...] вул. Жулінського ч. 16. В. Демчук зранив [...] суперечки А. Кулачковського.

— **Шкоди від буревію у Зборівщині**, що [...] кував з початком квітня ц. р., на 10.000 зол. Буревій знищив 39 стодіп, зірвав дахи з 12 [...] кальних домів і стоділ та завалив дві трі[...]яційні вежі.

— **Пошесть між безрогами.** В Острові та [...] ших селах збірної громади Купновичі Нові [...] гуло кілька безріг. Староство в Рудках [...] онило вивозити безроги зі згаданих гро[...]. Одночасно ветеринарна влада шукає за [...] ками пошести. Селяни обовязані зголошувати до староства кожний випадок пошести і [...] белі худоби під санкцією гострих кар.

— **Залізнича катастрофа** товарового поїзду трапилася на шляху Катовиці—Дзєдзіце. 14 вагонів з вугіллям вискочили з рейок і частинно знищені. Залізничий сторож Юрдавка [...]. Тому що розбиті вагони затарасували [...] чий шлях — рух поїздів на 8 годин [...]рерваний.

— **За сфальшування підпису.** Перед трибуналом окружного суду в Ряшеві відбулася розправа проти Яна Кавальца, сільського листоноші з Раніжева пов. Кольбушова. Прокуратор притягнув його до відповідальности за присвоєння 4.27 зол. і за сфальшування підпису на [...]вім переказі. Трибунал засудив Кавальца на [...] року безоглядної вязниці.

— **Катастрофальні вибухи.** У фабриці [...] вей в Іновроцлаві дійшло до вибуху [...] кітла. Підчас катастрофи згинуло 6 осіб [...]

Нагода якої досі ще не було й не буде!!!

У звязку з ліквідацією великої фабрики в Лодзі ми закупили казково дешево великий транспорт ШОВКІВ І ВСЯКИХ ІНШИХ ЛІТНІХ ТОВАРІВ і з метою їхньої відпродажі улаштуємо

„Дешевий ярмарок"

цих матеріялів по революційно низьких цінах

Галицький Маґазин Новин, Галицька 15.

для орієнтації наші революційно низькі ціни:

РЕКЛЯМОВІ ЛІТНІ ТОВАРИ

в одноцінній ціні тільки 65 сот. за м.
ПЕРКАЛЬ до прання — д. ціна 1 зол., тепер 65 с.
КРЕПОН до прання — д. ціна 1.20 зол., тепер 65 с.
ВОАЛІНА до прання — д. ціна 1.20 зол., тепер 65 с.
ЕПОНЖ — д. ціна 1.25 зол., тепер 65 с.

в одноцінній ціні тільки 90 сот. за м.
ШОВК до прання — д. ціна 1.45 зол. тепер 90 с.
ПАНАМА в дес. — д. ціна 1.45 зол., тепер 90 с.
ЕПОНЖ шовков. — д. ціна 1.50 зол., тепер 90 с.
ЕПОНЖ в дес. ПРІМА д. ціна 1.60 зол. тепер 90 с.

РЕКЛЯМОВІ ШОВКИ

в одноцінній ціні тільки 1.50 зол. за м.
МОНГОЛЬ в дес. — д. ціна 3 зол., тепер 1.50 зол.
МОНГОЛЬ гладк. — д. ціна 2.50 зол., тепер 1.50 зол.
МОНГОЛЬ на блюзки д. ціна 3 зол., тепер 1.50 зол.
ҐАФТА шовкова — д. ціна 3 зол., тепер 1.50 зол.

в одноцінній ціні тільки 1.75 зол. за м.
КРЕП.МАТ в дес. д. ціна 3.50 зол. тепер 1.75 зол.
КРЕП.МАТ гладк. д. ціна 3 зол., тепер 1.75 зол.
„АЦЕТАТ" — д. ціна 3.50 зол., тепер 1.75 зол.
МОНГОЛЬ на сукн. д. ціна 3 зол., тепер 1.75 зол.

Небувала нагода!

ПЕРШОРЯДНІ ШОВКИ ЗА ПІВ-ДУРНО!!!

ШОВК на бл. „франц." д. ціна 6. тепер 2.— зол.
ГАЗ-ШІФФОН „франц." д. ціна 7. тепер 3.50 зол.
ШКОТ шовк. „франц." д. ціна 7, тепер 3.50 зол.
КОРА шовк. „франц." д. ціна 8, тепер 3.50 зол.
КРЕП.МАТ „франц." д. ціна 8 зол., тепер 4.— зол.
ШОВК „Імпріме" „франц." д. ціна 15, тепер 11 зол.

ДЛЯ РЕКЛЯМИ продаємо 5.000 РЕШТОК ріжних ґатунків і величини в ціні ТІЛЬКИ 60 сотиків за метер.

УВАГА!!! В часі „ДЕШЕВОГО ЯРМАРКУ" додаємо ЗНОВУ ПО ДОВШІЙ ПЕРЕРВІ при закупі від зол. 5.— ЗАДУРНО БІЛЕТИ ДО ПЕРШОРЯДНИХ КІН.

осіб ранено. Судово-лікарська влада веде слідство. — Вибух земних газів знищив готель „Европу" в Комодоро Рівадавія в Аргентині. Від вибуху згинула одна особа шість важко ранених.

Жінки по кількох злогах дістають дуже легке і без натуги випорожнення, а також правильну переміну матерії вживаючи щодня пів склянки природної гіркої води **Францішка Йосифа.** Спитайте Вашого лікаря.

— **Пропала залюблена жидівочка.** У Згежу залюбилася по вуха 18-літня Г. Зільберштайнівна, донька багатого купця, в Ю. Рибіцькім, операторові місцевого кіна. Тому, що її батьки не хотіли згодитися на шлюб з Рибіцьким, Зільберштайнівна втікла до його батьків і підготовлялася до хресту і до шлюбу. Тимчасом минулого четверга прийшло до мешкання Рибіцького двох мужчин, схопили Зільберштайнівну і відїхали з нею у невідомому напрямі. Справою занялася поліція.

— **Чому пси з гори св. Бернарда дичіють?** Один із псів з гори св. Бернарда покусав недавно важко двоє дітей. У звязку з цим випадком французька преса заговорила про перевезення псів бернардинів зі Швайцарії в Гімалайські гори. Одначе ця вістка виявилася неправдивою і пси з гори св. Бернарда далі ратуватимуть заблуканих альпіністів. Одначе, щоб не допустити до здичіння згаданих псів, черці монастиря на горі св. Бернарда дістануть спеціяльні фонди на будову догідних приміщень для ратункових псів.

— **Трагічна смерть** постигла трьох спортовців у Східній Прусії на однім з мазурських озер в околиці Ольштитна. Трьох спортовців у віці від 18 до 20 років виплило каюком на озеро. Надмірно обтяжений каюк перекинувся і всі три спортовці затонули.

— **Підсумки страшного землетрусу.** Зі звіту турецького міністра внутрішніх справ у парляменті виходить, що страшний землетрус в Анатолії потягнув за собою смерть 149-ох осіб. Землетрус знищив зовсім 4.000 домів і поважно ушкодив 6.000 домів. Підчас катастрофи згинуло 680 штук худоби. Турецький уряд призначив пів міліона фунтів на відбудову знищених землетрусом сіл. Крім того громадянство склало 200.000 фунтів.

— **Лише замужні жінки до військової служби.** В найближчих роках турецькі жінки виконуватимуть у турецькому війську ролю постійних санітеток. З тією метою відкриють окрему школу, по скінченні якої абсольвентки виконуватимуть в армії бодай 5-літню службу. До школи прийматимуть лише замужніх кандидаток у віці від 16 до 23-ох років.

— **Обнижував податки, кому хотів.** Процес за зловживання високих державних достойників розкриває щораз то нові скандальні речі. Зі зізнань св. Рутковського, директора скарбової палати у Варшаві виходить, що підс. Міхальський, начальник департаменту в міністерстві скарбу „обнижував" або зовсім відписував податки деяким фірмам діючи на шкоду держави. Св. Р. Гальстер, начальник митної дирекції у Львові, признався, що на нього „натискали", щоб не протестував проти „полекш", що їх признавав Міхальський фірмі Ге-Те-Пе та іншим фірмам. Міхальський був всемогучий і робив, що лише хотів. Далі свідки заявляють, що підс. Міхальський був пияцею і багато податкових справ поладнував при чарці. Богатьом фірмам податки обнижували, некорисні постанови змінювали та переказали урядовців, які не хотіли прикладати рук до лайдацтв. В одній фірмі по зводженій ревізії скарбові урядовці забрали торговельні книги. По дорозі частина книжок пропала. Власник фірми дістав телефонограму, що якщо заплатить 10.000 зол., більше торговельних книг не будуть йому забирати.

— **Ахілевою пятою** всіх ділянок совітського промислу і транспорту є повна недостача палива. Орган комісаріяту важкого промислу „Індустрія" стверджує, що занедбання і знищення совітських копалень є грізною перешкодою в розвитку продукції. Ремонт копалень неможливий тому, що багато „трестів" не дбає про доставу матеріялів. До того пляни ремонту та уладження копалень хаотичні. Зменшення видобутого вугілля у Донецькому басейні пояснює „Індустрія" занедбанням копалень. Тому теж одна з головних залізниць ім. Кагановича (давніше Єкатеринбурська) до транспорту дерева обнижує свою справність з кожним місяцем. І так у січні навантажено ледви 600 вагонів замість 1.270; в лютому 490 вагонів замість 800. Згідно з приблизними обчисленнями згадана залізниця перевезла 60.000 тон дерева менше, ніж минулого року. Сотні вагонів з деревом гниють під голим небом. На обниження залізничого руху вплинула відсутність вагонів, поганий стан доріг і низька якість палива. Поїзди волічуться немов черепахи і потребують 15 годин, щоб переїхати простір, що його можна переїхати за дві години.

— **Нагла недуга артистки на сцені.** До Льондонської опери приїхала на гостинні виступи відома віденська оперова співачка Льоте Леман. Минулого четверга артистка нагло занедужала підчас першого акту опери „Срібної Троянди". Льондонське радіо, що трансмітувало виставу опери, мусіло перервати трансмісію на пів години. По перерві недужу артистку заступила її товаришка Конечні, теж співачка з віденської державної опери. Причиною наглої недуги артистки Леман було гостре запалення горла і загальне нервове вичерпання артистки.

— **Підготова до оборони Югославії.** В Білгороді повстав „інститут оборони держави", що буде співпрацювати з міністерством війни в усіх справах, звязаних з обороною держави. Новостворений інститут предкладатиме міністерству війни вислїди наукових дослідів і винаходів, що мають якенебудь застосування до оборони краю. Крім того поглиблюватиме між населенням зрозуміння військових справ та працюватиме над зміцненням національного духа.

— **Тлінні останки** португальського кардинала де Сальдана, який помер у 1776 р., відкрили підчас відновлення монастиря оо. Єронімів у Лісабоні. У змурсілій домовині митрополита віднайшли прегарний золотий перстень, прикрашений одним великим і 28 малими дорогими самоцвітами. Монастир оо. Єронімів є одною з найгарніших архитектонічних памяток у Лісабоні є власністю держави.

— **Ріжні вісти.** Швайцарський парлямент приняв закон про створення фільмової палати. Загально відома у світі санаторія „Вайсер Гірш" д-ра Лямана під Дрезденом святкує 50-ліття свого існування. — В санаторії лікують недужих сонячною, повітряною і водною терапією. — Число радіоапаратів, зареєстрованих тепер у Бельгії, перевищило міліон. — До лютого ц. р. радіоабоненти заплатили понад 38 міліонів франків. — Литовський уряд рішив збудувати нову радіостацію зі силою 120 кільоватів. — Югославія приступає в найближчому часі до будови нової пристані над Дунаєм у Белграні. — В Римі помер відомий історик літератури акад. Романоні. — Папський нунцій в Берліні Орсеніго покидає своє становище. — Уряд Болівії заборонив під гострими карами комуністичну й анархістичну діяльність.

— **Мило** — урядово проаналізоване, пристосоване до кожної цери, [illegible]. Мило [illegible] до остатку, з густою піною і милим запахом, то лише мило Віднь, антикваря в Перемишлі 1—7

ВІДГУКИ ДНЯ.

Наука з пожежі.

Семко Задорожний і Параньха Норовиста були собі сусіди, хоч і не близькі, бо аж через річку і дорогу, але все таки. А в сусідів — як відомо — рідко коли мине день без якоїсь сварки, а бодай суперечки. То курка Задорожного зайшла на город Норовистої, то підсвинок підрив ворота, то дитина виломила прутик.

Але все це були звичайні, так би сказати, надграничні інциденти, які що правда псують кров, та осаду в душі не лишають. Одна якась добра оказія могла всі ці непорозуміння загладити аж до... нового непорозуміння.

Аж прийшли вибори до громадської ради. Семко Задорожний кандидував на радного і з того приводу був дуже чуткий на всяку критику своєї особи. А Параньха Норовиста як завзялася: саме в тім часі вичитала йому перед людьми проповідь:

— Хто? Ви до ради?! Такий, що собі в хаті з бахорами не може порадити. Розпустили ви їх як циганську фанду, вчора знову на моїх сливках були. Файний порядок буде в громаді від таких радних.

І взялася під боки і легковажно сколихнула бедрами.

Вкололо це Семка до живого, заболіло коло серця, якби чужі люди не стримали, був би бив. А так тільки сплюнув і пішов. Але поніс у собі гнів як добрий камінь і постанову не забути цього Параньці до смерти.

Нераз бував я у їхнім селі. „Тур" мав там полювання, а Семко був нашим довірником, бо належав до ловецької ради села. Назагал приємний був чоловяга, і не злий, а патріот таки зовсім добрий.

Одного разу, восени, саме вернулись ми з ловів, аж тут — пожежа. Зайнялася стирта соломи в одного господаря. На дзвіниці забамкав на трівогу дзвін, селом понісся повний жаху стогін: Горить!

Ми були на подвірю Семка і кинулись у сторону вогню. Семко з нами. Горіло не далеко, зараз за обійстям Норовистої.

— Ратуймо отсю хату! — каже котрийсь із наших і показує на Параньчину.

— Недочекання її! — скрегітнув зубами Семко. — Дошкулила вона мені досить, нехай тепер і пропадає.

Хоч вітру майже не було, але все таки несло іскри в цю сторону і небезпека була велика. Ми кинулись забезпечати стріху.

— Семене! Біжіть по воду! Кличте людей!

Але Семко тільки подивився і ані пальцем не рушив. Пішов собі ближче до вогню, хоч там уже не було що ратувати.

Кажуть, що як вибухне пожежа, то зривається вітер. Справді ні звідси ні звідти почало ще дужче нести іскрами і вкінці Параньчина хата бухнула ясним полумям. З новим вогнем ударив новий крик під небо. Хто був кинувся на ратунок. Мигнув мені перед очима й Семко. Стояв над річкою і приглядався пожежі сусідської хати.

— Семку! Помагайте! — крикнув хтось.

— Я мушу своєї хати пантрувати.

І не рухався з місця.

Над річкою росли високі верби, то й давали захист перед іскрами. Але видно котрась таки знайшла собі дорогу і понеслася на Семкову хату.

— Ратуйте! — кричав несамовитим голосом Задорожний, бігаючи з ведром по подвірю.

Рушили люди на поміч, потушили тут, — вибухало там, вкінці таки не дали ради. Згоріла Семкова хата...

— — — — — — — — —

Нераз приходить мені на думку отсей вогонь. Особливо, коли бачу, як хтось тішиться, що в нелюбого йому сусіда запалилася хата.

— Добре йому так! — каже.

Забуває, що іскри вміють знайти собі дорогу, що в нашім селі від хати до хати недалеко, а дотого: котраб там хата не горіла, то це — наша хата.

Галактіон Чіпка.

З концертової салі.

КОНЦЕРТОВЕ БЮРО ТІРКА:
СТ. ГОЛЬДГАММЕР- С. ГОЛЬДБЕРГ.

Під кінець концертового сезону бюра Тірка маємо до занотування два сольові вечорі: львівської пяністки Ст. Гольдгаммер і скрипака заграничної марки С. Гольдберга.

Пяністка Ст. Гольдгаммер відома вже з кількох попередніх виступів у Львові (м. ін. бувша учителька у філії Муз. Інституту Лисенка в Дрогобичі), є одною з кращих виконавчих сил місцевої продукції. Її техніка, хоча може й не зовсім непорочна, всеж таки при її музичній інтелігенції і виконавчім хисті позволяє пяністці опанувати ріжноманітну програму та відповісти вимогам, хоча й не в однаковій мірі, при чому краще у неї виходять проблеми виразові, ніж чисто бравурно-технічні.

Про п. Гольдберга як скрипака можна повторити всі слова признання й похвали, які він заслужив собі вже своїм виступом на симфонічному концерті Фільгармонії. На самостійному вечорі скрипак представився нам повніше і краще, ніж першим разом; особливож як виконавець мало відомої сонати Дебісія і вкінці скрипкових лірик Шимановського, як фонтан Аретузи і його скрипкових обробіток Паганінія (Каприс 24), виявився концертант незвичайно цікавим, технічно безконкуренційним.

Фортепяновий супровід п. Штайнбергера як все, так і цим разом, був уповні достроєний до високого рівня концерту.

С. Л.

✝ Посмертні згадки.

Іванна з Домковичів Чучман, мати відомих наших громадян Евгена й Маріяна Чучманів, померла 7. ц. м. в Буську, проживши 77 літ свого трудолюбивого життя. Похорон відбудеться в Буську 8. ц. м. на тамошнім цвинтарі. В. іа П!

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

Дописи.

РУДКИ.

У страху перед ювилеєм „Просвіти“. В останніх днях місяця березня ц. р. „Секретаріят порозумівавчи польських організацій спосечних“ (слпос) у Рудках розіслав до окремих людей та польських організацій по всіх громадах Рудеччини відозви такого змісту: „Polacy! Ukraińcy zwołują masowy zjazd do Lwowa na święto 70-lecia „Proświty“, zwołują do tego miasta, które jest naszem sercem i głową, do tego miasta, które było, jest i będzie polskim. Pamiętajmy, że 20-cia lat temu ten sam Lwów krwawił zdradziecko napadnięty **przez watahy hajdamaków, którzy w tym samym Lwowie chcą obecnie zademonstrować swoją wrogą siłę.** Polacy! Nie dopuśćmy do tego. Jak przeszkodzić temu, zastanowimy się na zgromadzeniu w dniu 27. marca 1938 po sumie w Rudkach i 3. kwietnia b. r. w Komarnie. Polacy! Hańba każdemu, kto nie przybędzie na to zgromadzenie, **hańba każdemu, kto na bezczelne akcje Ukraińców nie odpowie najostrzejszym protestem.** Pamiętajcie! Niedziela 27. marca godz. 12. w Rudkach na Rynku, a 3. kwietnia w Komarnie. Rudki, dnia 19. marca 1938. roku. — Sekretariat Porozumiewawczy Polskich Organizacji Społecznych.“ В означених днях, тобто 27. березня на ринку в Рудках і 3. квітня в салі польського „Сокола“ в Комарні відбулись віча, на яких реферував відомий усім у Рудеччині секретар Повітової Ради в Рудках Тадей Мазачинський. В рефераті згадав він про виступ посла Войцеховського в соймі проти митрополита Шептицького, різко виступив проти української лугової та сокільської організації, проти „Просвіти“ та ювилею „Просвіти“. Віче в Рудках відбулося в Ринку, в Комарні в салі „Сокола“, куди нікого з українців не пустили. В Рудках явилося коло 200 учасників, а в Комарні не більше як 100. („Вєк Нови“ подав, що на вічу в Комарні було аж 500 учасників). Замітне, що на вічу в Комарні не явилось польське селянство. Вічем у Комарні проводив д-р М. Тобіяшек, лікар з Комарна, в президії віча були: бурмістр Комарна Мікулка, який зміг серед плачу деклямувати про свою приязнь з українцями, учителька Майнгартівна та міщанин Ст. Томась. Оба віча закінчились протестаційними резолюціями у звязку з ювилеєм „Просвіти“.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Не шанують Шевченка. В м. Шумську 27. березня увечорі мала відбутися в Пожежній Ремізі академія в честь Шевченка, яку уладжувала місцева філія Українського Добродійного Т-ва. Тому напередодні салю прибрали рушниками, килимами й зеленю і прикрасили портретом Т. Шевченка. Але 27. березня в день назначали були в тійже салі загальні збори місцевої районової кооперативи, яка належить до типу кооператив, заведених сен. Волошиновським на Волині спеціяльно для плекання серед населення ідеї співжиття та співпраці українців з поляками. Переважну кількість членів цієї кооперативи становлять українці, одначе в складі керуючих органів вони вже в меншости. На чолі надзірної ради кооперативи стоїть ветеринарійний лікар, поляк Малиновський, керовником кооперативи є б. сотник Української Армії, українець Тоцький. Здавалось би, що хоч для людського ока чередничі такої кооперативи повинні булиб шанувати українські національні святощі і при людях не показувати свого зоольогічного шовінізму; одначе тепер не такі часи, щоб критися зі своїми почуваннями у відношенні до українців. І управа кооперативи не знайшла можливим відбувати свої загальні збори в салі, прикрашеній портретом Шевченка й рушниками, тому звернулася вона до організаторів Шевченківської академії з дивним домаганням: зняти всі прикраси салі, бо видно мала таке чисте сумління, що сором їй було дивитися в очі Шевченкові. Нарешті в ту справу вмішався місцевий війт Антергоф (німець) і на домагання кооперативи наказав зняти зі стіни салі портрет Шевченка. Така поведінка доморослих прихильників „вспулжиця“ зробила на місцеве українське населення досить прикре вражіння.

Насильно водять до причастія. Управитель школи в Грибовій (коло Лановець) п. Лишко 6. квітня завів православну ученицю Пелягію Ясіновську без її згоди та без відома її батьків до латинської каплиці й погрозами змусив ученицю приняти католицьке причастіє. В цьому-ж селі під загрозою виселити за кордон до большевиків змусили політичного емігранта Ол. Кулєсина (сліпого) перейти на латинство. Також змінило віру 17 православних емеритів, котрих страхали, що в разі опору позбавлять їх емеритури; причому, тим, що переходили на польську віру, давали по 16 кг. жита і на всіх видали 50 метрів матерії „дреліху“. Крім того новокатолики мають у прикордонній смузі перепустки до 10. год. вечора. Зібрання „навернених“ відбуваються в школі що-середи і неділі.

Оснування у Кремянці філії Т-ва ім. Лесі Українки. 18. квітня у Кремянці відбулися загальні збори членів Т-ва ім. Лесі Українки, що живуть у Кремянці. Ухвалено заложити у Кремянці філію Т-ва і вибрано в склад Ради філії: д-ра Рошинського, інж. Д. Шовкопляса і В. Коасницького. Централя Т-ва є в Луцьку. Філія у Кремянці буде першою філією Т-ва на Волині. Т-во має на меті „плекати українське шкільництво на Волині й удержує українські гімназії в Луцьку та Кремянці, український лицей у Луцьку, а з новим шк. роком задумує заложити народню школу в Луцьку.

—o—

Шахи.

ТУРНІР ЗА МИСТЕЦТВО ЛЬВОВА.

В середу 4. ц. м. покінчився по кількамісячній боротьбі індивідуальний турнір за мистецтво Львова. Вперше по припиненні діяльности ТУШ-у взяли в ньому участь наші змагуни і в кінцевому висліді заняли третє й четверте нагороджене місце, за що належиться їм якнайбільше признання, тимбільше, що оба наші змагуни ставали до розгривок перетяжені своєю професійною працею (оскільки іспити на політехніці). Мистець українських студентів Шевчик грав у турнірі, як і деякі українські футбольні клюби: з грачами вищої кляси виграв партії, або ремісував (Шехтер, Сулік, Романишин, Шенфельд) і осягнув найкращий осяг з нагороджених, але з аутсайдерами програв. Остаточний вислід мистецтв такий: Першу й другу нагороду здобули Шехтер і Сулік Ф. по 15, третю, четверту й пяту Шевчик, Романишин і Шайн по 12 і пів. Дальші місця зайняли: Шенфельд 12, Сокольовський 11, Янчук 10 і пів, Вайлер і Сулік по 8 і пів, Кашук 6 і пів, Юрчишин 6, Рачек і Сак по 5, Дзюнин 4, Пульфабек 3 і пів, Смоленський 3, Джогоф 2.

ТУРНІР „МОЛОДОЇ ГРОМАДИ“

В турнірі за мистецтво українського Львова останні вислідн такі: Туркевич — Лозинський 1:0, Попель — Туркевич ½:½, Мороз — Прийма 1:0, Плаксій — Кордуба 1:0, Плаксій — Данів 1:0.

•

АНГЛІЯ. Великий міжнародній турнір у Маргейт покінчився перемогою д-ра Альохіна, який здобув 7 п. на 9 можливих. Чергові місця зайняли: Шпільман (Німеччина) 6 п., Петров (Латвія) 5 і пів, Бок (Фінляндія) і Мільнер-Беррі (Англія) по 5 п., Гольомбек 4 і пів, Александер 4, Серджент 3 і пів, п-і Менчік 3, Томас 1 і пів (всі Англія). В побічним турнірі: група а) переміг Клайн (Німеччина), другий Найдорф (Польща); у групі б) Ліндов (Голяндія), 2) Кальтановський (Бельгія).

—o—

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ ОДЯГІВ
О. Остаповичевої
ЛЬВІВ, МАЛЕЦЬКОГО 10
поручає НАЙНОВІШІ ВЕСНЯНІ МОДЕЛІ

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

У Львові:

Грище Сокола-Батька: Год. 12. вполудне старт до сокільського гурткового бігу з перешкодами.

Грище при вул. Клепарівській: Год. 9. рано мист. за мистецтво Ц-кляси **Степ — Ґвязда-Штерн.**

Тамже: Год. 11.30 — мистецтва Ц-кляси **Зоря — Самсон.**

Грище Погоні: Год. 4.30 попол. мистецтво Окружної Ліги: **Україна — Ярослав.** Год. 2.30 Україна II — [illegible] II — мистецтво А-кляси.

На провінції:

Перемишль: Мистецтво А-кляси **Сян — Електрівня.** Мистецтва юніорів **Сян — Ярослав.**

Перемишль: Веселка (Медика) — Напшуд. Мистецтва Ц-кляси.

Самбір: Дністер — Бетар (Дрогобич). Мистецтва А-кляси.

Мостиська: Скала — Ожел. Мистецтва Б-кляси.

Дрогобич: Ватра — Стшелєц-Польмін (Дрогобич). Мистецтва Б-кляси.

Катовиці. Старт год. 9 рано: Наколесницька [illegible] довкола Шлеська на трасі 115 км. Стартують з українців: Степаняк і Бабій. Зголошених 60 змагунів.

—o—

Нові книжки и журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА. Місячник. Рік II. Ч. 1 (10). Квітень, 1938. Стрий. Зміст: Д-р Федір Стешко: З історії української музики XVIII. ст. (Гр. Олекса Розумовський). — Феруччо Бузоні: Спроба нової естетики музики II. — Д-р Зиновій Лисько: Іван Лавровський. — В. Ів. Жиланий: Музична школа на селі. — Бібліографія. — Хроніка й рецензії. — Музичні [illegible] — Пресовий фонд „У. М.“ — Листування Редакції й Адміністрації.

УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ. Місячник присвячений вихованню дітей дошкільного віку в родині та в [illegible] шкільних і питаннях суспільної опіки. Рік I. Ч. 2 [illegible], 1938. Львів.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

[illegible] редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Субота 7. 5. год. 7.30 „Роз-Марі“.
Неділя 8. 5. год. 3.30 попол. „При мені“; год. 7.30 „Роз-Марі“.
Понеділок 9. 5. год. 7.30 „Роз-Марі“.

Театр Рівнородностей.

Субота 7. 5. год. 7.30 „Легкодушна сестра“.
Неділя 8. 5. год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра“.
Понеділок 9. 5. вистави нема.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ГОВМАЧ:
7. V. Процес Мері Деген.
8. V. Невольник.
9. V. Лісова пісня.

Український Театр Йосипа Стадника (сеніора).

УГРИНІВ:
7. V. Чорноморці.
8. V. Сини землі.
СОКАЛЬ:
9. V. Сини землі.
10. V. Казка ста[illegible] (прем.).
Потім іде театр [illegible], Жовква, Радехів.

КІНА.

АПОЛЬО: „Тарзанова помста“.
АТЛЯНТИК: „Зорро“ з Бобом Лівінгстоном.
БАЛТИК: „Князь і прошак“.
ВАНДА: „Їх троє“, „Нинішні дні“.
ҐРАЖИНА: „Її оборонці“ з Фліпом і Флапом, „Кінець пані Чені“.
ЕВРОПА: „Верес“ на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Пані Валєвська“ (Грета Ґарбо).
КОПЕРНИК: „Інститутка“ (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Зелені поля“ та „Атракція Бродвею“.
МЕТРО: „Я збрехала“.
МІРАЖ: „Есмеральда“ з Марленою Дітріх.
МУЗА: „24 години кохання“, „Романтичний міліонер“.
ПАЛЯС: „Щаслива тринадцятка“.
ПАКС: „Палкі серця“.
РАЙ: „Один поверх вище“.
РІЯЛЬТО: „Гузарські маневри“.
РОКСІ: „Obrętuliсь в Перишкі“.
СВІТ: „Ґанька“, „Княжа“.
СТИЛЕВЕ: „Королева передмістя“ та ревія.
ТОН: „Останні віч засудження“, „Дикий Захід“ із Кен Майнардом.
УТІХА: „Гільтайська трійка“ та ревія.
ХИМЕРА: „Жінки над прірвою“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 5).
„Італія“.

Фотопластікон „Світовид“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Сирія, Дамаск, Бейрут.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя 8. травня 1938.

8.00 Сигнал; 8.15 Хл. газетка. Музика з пл.; 8.20 Двадцятьлїття хліборобства в Польщі. 8.40 Музика з пл.; 8.50 Ін сар[illegible] плекати фасолю, коло год. 10.30 Увертюри з пл.; 10.30 Легка музика з пл.; 11.30 Польські памятки в Дрезден. 12.03 Муз. поранок: симф. орх., хор, сопран, мецосопр., тенор, бас; 13.00 Фільм. огляд; 13.10 Люблинські палестранти. 13.30 Музика сальон. орх.; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів. Нар. мелодії з Келечина. Репортаж; 15.45 Для дітей: Пригоди Майстерпольні; Грає італійський скрипаль М. Кляр; 16.45 Що будемо носити в літі; 17.00 Концерт: орх. сопран, баритон, гумор; у перерві коло год. 17.55 Хвилина бюра студій; 19.00 „Солом'яний капелюх“ водевіль Лябіша (I. частина); 19.40 „На Левандівці“; 20.05 „Від пісеньки до акордеону“ концерт, спів, кларнет, саксофон; 21.00 Спорт; 20.40 Політ. огляд; Веч. допиши; 21.15 „Солом'яний капелюх“ II. ч.; 22.05 Оповідання про [illegible]; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танц. музика з пл.

Понеділок, 9. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.00 Для вибранців; 11.15 Для шкіл: [illegible] над океаном. Твори П. Чайковського; 11.40 Дрібні жорстати; 12.03 [illegible] авд.; 13.15 Музика з пл.; 14.30 [illegible] 15.00 Трохи віри, прози [illegible] Біжучі вістки з міста та провінції; Господарські вістки; 15.45 З [illegible] краю; 16.15 Серенади та романси; 16.50 16.50 Актуальна тугира [illegible] на трансатлянтійськи [illegible] 17.15 Арії, пісні та форт. твори [illegible] **Цурновська фортепіян** [illegible] сопран; 17.50 18.50 Спорт; [illegible] концерт сальон. орх.; 18.35 [illegible]; 18.55 Програма на [illegible] Авд. юнацьких [illegible] Розр. концерт, сальон. орх., [illegible] тенор, форт., у перерві [illegible] 20.45 Веч. допиши; 21.40 [illegible] 22.00 Симф. концерт; 22.50 Ост. [illegible] 23.00—23.30 Танц. музика з пл.

Вівторок, 10. травня 1938

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.0 Для поінформація, 11.15 Для шкіл: „Тайни дуків“, 11.40 Фрагм. з флетових концертів Моцарта, пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Музика з пл., у перерві в год. 14.00 Гутірка ККО, 14.55 Біржа, 15.00 Гуморески І. Ляма, Музика з пл., 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Муз. записки для старших дітей, 16.05 Фін.-госп. актуалії, 16.15 Орх. концерт, 17.00, 19.40, 20.55 Актуальна гутірка, 17.10 Міцкевич і Марцін в Больценах, 17.30 Пісні про весну й кохання, сопр., тенор, хор, орх., 18.00 Мідь у Польщі, 18.10 Спорт. **18.20 Деревляні церкви та церковці, в українській мові виг. д-р М. Драган,** 18.30 Музика з пл., у перерві Спортові вістки, 18.50 На київських контрактах, 19.00 Білий Хрест, 19.10 Повість чи репортаж, діальог, 19.50 Калейдоскоп, легка муз. авд.: сопр., арфа, тенор, форт., смичк. тріо, нар. квартет, 20.45 Веч. денник, 21.00 Симф. концерт: орх., віол., 22.00 Танк. музика, 22.50 Останні вістки, 23.000—23.30 Концерт бажань.

Середа, 11. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 11.0 Для поінформація, 11.15 Для шкіл: Памятка про маршала, Пісні, 11.46 Фр. пісні з пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Інформаційна вістка в українській мові, 13.55 Музика з пл., 14.55 Біржа, 15.00 Гуморески І. Ляма Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Хвилина питань для старших дітей, 16.00 Куток мови, 16.15 Легка муз. у вик. сальон. орх., 16.50, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.00 Про морську мінову оборону, 17.15 Квартетові мініятури, 17.50 Шкільна молодь і оборона краю, 18.00, 18.50 Спорт, 18.10, Ліст: Мадярська рапсодія ч. 12, пл., 18.20 Під блакитною бандерою, радєве випоминту, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „А не горить серце моє“ опов. Г. Даниловського, 19.20 Дует, сопран, мецосопр., 19.35 Про усуспільнену дільність, 20.00 Із давньої музики: смичк. орх., Ф. Андрухович, скрипка, Ф. Денис-Словенська альт. форт., 20.45 Веч. денник, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 „Жалібний рапсод на спогад Бема“ Кипр. Норвіда, 22.05 Конкурс хорів, 22.30 Музика з пл., 22.50 Ост. Вістки, 23.00—23.30 Популярна муз.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 8. травня 1938

БЕРЛІН 20.00 Митці ідал. опера, 21.45 Балет. музика; БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 20.00 21.00 „Мікадо“ оп. Салівена; БУДАПЕШТ 14.00 Циг. музика, 19.00 Солісти, 22.40 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 15.30 Квартет д-дур Шфшера, 20.00 21.00 Вечір мелодій, сопр. тенор; ДРОЙТВІЧ 21.30 22.00 „Ночі над Міссісіпі“ муринські пісні; КОШИЦІ 10.15 „День матері“ виг. Е. Грабар, Концерт хору Т-ва „Бова“, 18.00 „День прилучення Закарпаття до ЧСР“, Концерт хору вчителів; МІЛЯНО 16.00 18.00 „Любовний напиток“ оп. Доніцетія; ПРАГА 9.00 Орг. рецитал, 17.10 18.00 Концерт, 20.10 21.00 „Дудар зі Страконич“ нар. казка з музикою; РАДІО ПАРІ 18.00 20.15 18.15 Сцени з музикою, 18.30 Форт., 19.00 Шампанський фолькльор, пісеньки, 20.30 21.00 22.00 Концерт у честь Жанни Д' Арк; РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика; СОФІЯ 20.00 Спів.

Понеділок, 9. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 19.00 Італ. музика на дуті інструменти, 20.00 Цитра, мандоліна, гармонійка; БУДАПЕШТ 17.00 Циг. музика, 18.20 Легка музика, 22.00 Квартет; ВІДЕНЬ 15.30 Соната на віол. і форт. д-дур Бетовена, 17.10 18.00 Віденські фантазії, 21.10 Оп. музика; КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Гоголь „Сватання“; МІЛЯНО 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 12.45 Концерт війсьн. орх., 21.30 Квартет; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні 20.30 21.00 22.00 „Чародійний флет“; РИМ 17.15 Хор, 20.30 Розр. музика, 21.05 22.00 23.00 „Симоне Боканегра“ оп. Верді.

Вівторок, 10. травня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика, 19.45 Веч. пісні; БРАТИСЛАВА 19.30 20.00 21.00 22.15 „Кармен“ оп. Бізета; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Орх. концерт, 19.20 Хор, 22.05 Циг. музика; ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Розр. концерт, 19.10 Весела стирійська авд., пісні, музика; КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Віртет, Музика з пл.; ЛЯЙПЦІГ 20.00 21.00 „Баль в опері“ оп. Гайбергера; МІЛЯНО 17.15 Віол., 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Дебора і Яель“ оп. Піцетія; ПОСТ ПАРІЗІЄН 21.00 „Дочка пані Анго“ оп. Лекока; ПРАГА 17.20 Віол., 18.20 Сальон. музика, 19.40 20.00 Військ. орх., 21.10 Галерій. концерт, 22.35 Рум. форт. музика; РАДІО ПАРІ 22.15 Камер. музика; РИМ 17.15 Форт., 17.55 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.30 22.00 Орг. музика; СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.15 Популярні мельодії, 19.45 20.00 Камер. музика, 21.10 Рос. романси; ШТУТГАРТ 20.00 21.00 Вечір пісні. Гендлевій.

Плекайте волосся!
На поріст волосся:
PHILOTHRIX
зміцнює цибульки усуває парплі
Для тривалої зачіски:
TENAX
не товстить
ROGER & GALLET

Середа, 11. травня 1938

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 20.00 Весело й радісно, орх., сол., 21.00 Симфонія IX. Брукнера, БУДАПЕШТ 12.05 Симф. орх., 18.00 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Альт і форт., 20.30, 21.00 Симфонія ч. VII. е-дур Брукнера, 22.20 Легка й танкова музика, ДРОЙТВІЧ 20.00 „Голяндець-скиталець“ оп. Вагнера (І. дія), 21.20 Орх., спів, КОШИЦІ 14.05, 18.45, Вістки, МІЛЯНО 17.15 Сп. рецітал Бидкеської, 21.00, 22.00 Комедія, ПРАГА 11.05 Сальон. музика, 21.20 Концерт: чеські, моравські, словацькі нар. пісні, РАДІО ПАРІ 20.30, 21.00 Розр. музика, 21.15 Орх., хор, РИМ 17.15 Форт., сопран, СОФІЯ 20.00, 21.00 „Норма“ оп. Белліні.

БІРЖА.

Львів, 7. травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·52 89·05, Доляри американські 5.29·00, 5·26·5, Доляри канад. 5·26·50—5.24·00, Фльорени гол. 295·89 —294·15, Франки фр. 15·10—14·30, Франки швайцарські 1 1·65—1·2 85, Фунти англ. 26·52—26·36, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 13·0 —10·00 Кор. дан. 118·45—117·60 Кор. норв 133·18—132·20, Корони шв. 136·69—135·70, Лірі італ. 22·50—21·60, Марки фінляи 11·73 —11·25, Марки нім. 105·00 — 10·00, Левы Лыв 26·20—25·95, Марки нім. срібн. 115·00 — 110·00

Акції.

Банк Польський 116·00 Цукор. 35·00 Вугіль 28·75, 29·00, Ліьпоп 73·00, Модесія 14·00, Островець 36·00, Стараховичі, 38·50, 38·00, Габербуш 47·00.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 ін. 1 ем. непот. серія непот. 3 пов. інв. 2 ем. 82·38 серія непот. 5. конверс. 70·00 прем дол. 41·75 4 консол. 68·50

Тенденція сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 7. травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак.	3·00 зол.
молоко	18—19 сот.
(яйця) копа	3·30 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко вдержана, на яйця знижкова.

Подяка.

Найсердечнішу подяку складаємо Вп. П. Д-Р ОЛЕКСАНДРОВІ ПОДОЛИНСЬКОМУ, гінекольогові за переведення тяжкої операції і вратування від смерти нашої донечки, а теж ВП. П. Д-Р МИХАЙЛОВІ МАНДЗІКОВІ за розпізнання недуги і вчасне спрямування до санаторії.

Родичі А. М. Бобиляки.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла“: Кредитова Кооператива у Кващенижі **на Шпиталь** зол. 2.—, **на Інвалідів** зол. 2.50, **на Фонд воєн. вдів і сиріт** зол. 2.—.

В середу 11. травня уладжує У. Т. Т. екскурсію до пивної гути. Збірка коло ф-ки Бачевського на вул. Жовківській в год. 16.30. Гостям раді. 1003

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ШУКАЮ товаришки життя літ 50, емерита, ситуованого. Зголошення до „Діла“ під „50“. 1021 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЖІНКА середніх літ займеться дітьми, домом у самітних. „Діло“: „Інтелігентна“. 1011 1-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЯННИЙ Вислковий Дім кіс, мануфактури і галянтерії, шукає агента християн до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

ПОТРІБНІ інтелігентні українські продавці на виїзд. Добрий заробіток. Побажана кавція і референції. Особисті зголошення приймати представник фірми: у Львові, в „Народній Гостинниці“ вул. Костюшка 1 в дні 10. ц. м. год. 9—14; в Тернополі — „Готель Подільський“ 11. ц. м. год. 11.30—15.30; в Станиславові Готель „Уніон“ 13. ц. м. год. 10—14; і в Стрию в готелі „Дністря“ 14. ц. м. год. 10—14. 993 1-2

КУПНО-ПРОДАЖ

„УСЕ ДЛЯ ДІТЕЙ“. Плащики, всіляке бiлля, попелінові піжами в ціні 2.75, плетені рейтузики 1.90 і ін. поручає „Сьвят Дзецка“, Львів, Сикстуська 2. 746 3-4

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже помірокованих поручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗКНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 234.65. Продаж гуртова і детайлічна. 960 4-10

ОКАЗІЯ! Продам каменицю 20.000. Львів 24. Відомість: Львів, Короля Ляшинського 31, мешкання 9 в подвір'ю. 1012

ГАЛЯНТЕРІЯ. вроцеське приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів На Байки 10. 1016 1-10

ВИПРАВИ кухонні комплетні, емалія зол. 65.—, алюмінієм 99.—, з млинками, залізом і т. д. РЕНТШНЕР. Львів. Легіонів 87. 972 1-5

НАУКА

ПОЧИНАЮ курс рукавичок, квітів і заботів. Кентшинського 81, другий давінок від год. 12—4. 994 2-3

ПАНСІОНИ

ВОРОХТА — пансіон „Ліьба“ гарно положений поручає кімнати з бальконами і першорядним утриманням. 979 3-3

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ дешево мешкання трикімнатне повнокомфортове, нове, Тарновського 51. Також винайму склеп (місарню), продам уладження склепу. Зголошення Богуславського 16, господар. 1007 2-2

РІЖНІ

ГОДИННИКИ і біжутерію найпевніше набуваєте у українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 53-0

ДО ВИНАЙМУ домівка Карпатського Лещетарського Клюбу в Славську (3 кімнат і 2 кухні) в цілости, або поодинокі кімнати. Гарна околиця, купіль. Інформації: Рожанковська, тел. 205.64.

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на наймодніші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1014 1-2

ПОЗНАЙОМЛЮСЯ зі свідомою українкою, найрадше волинячкою, яка добре презентується та розпоряджає готівкою около 5.000 зол. Зголошення зі знимкою до „Діла“ під „Промисловець“. 2-2

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривала ондуляція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань Сикстуська 8, вхід через браму. 998 2-4

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сокальська ч. 3. 988 2-8

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправи образів найдешевше — шклярство В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-79. 831 9-10

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (д. з „Зорі“) виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 678

ПРОПУКЛИННОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усунення матиці з гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2011 53-100

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Бід. Кавярні) тел. 251-68. 2142

ЛІКАР

Іларій Федейко

спеціяліст хорів уха, горла і носа

по поворот. з заграниці ординує як давніше від год. 3 до 5 попол. при вул. Земялковського ч. 2. 1. п. (біля площі св. Юра). 955 1-2

НЕВРОЛЬОГ

Др. І. РАЙН

ІВОНІЧ ВІЛЛЯ „БАЗАР“.

Новина! Корони і містки пів-порцелянові з невидним металевим фронтом виконує виключно

Заведення технічно-дентистичне

М. Альштока

Львів, Городецька 87, І. пов. (побіч Трусту). (Увага на ч. дому, ціни низькі, полекші у сплатах). 1005 1-4

Косметичний Інститут і Ляборaторія
Д-ра О. ТУШКЦЬКОГО
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.
УСУВАЄ: аномалії перв, зроговатіння, пігменту, волосся, бливнів, дзьоби по віспі і плями. Масажі тривале усування морщин, жилків і відморожень власною методою. Тривале усування оволосіння віг катафорезою. Сталі рум'янці підшкірним запусканням краски (татуування). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми.
792 1-10

ОГОЛОШЕННЯ.

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** вигладжує церу склонну до прищів і угрів.

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** відмолоджує і вмінжнює насніркон.

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** надає молодечо-свіжий вигляд.

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** усуває зморщки.

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** стягає пори і хоронить перед повставанням угрів

МИЛО Аптикаря **ВІЗЛЯ** хоронить перед повставанням зморщок.

Варштат токарсько-механічний
І. Троцький
Львів, ул. Боімів 44.
виконує всякі роботи
ТОКАРСЬКО-МЕХАНІЧНІ у всіх металях теж АРМАТУРИ водотягові і газові, нові на замовлення на підставі власних або припоручених моделів.
Направляє всякі вживані арматури, доробляє складові частини і зовсім їх відновлює. — Докладна направа прімусів, спіритусових машинок, нафтових і всяких кухонних уладжень.
Всі роботи із цієї ділянки виконує старанно і фахово, маючи заграни. практику
Ціни поміркованi.
ч. 1909 1—2

ХТО?!
хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Філія ГАЛИЦЬКА 16.
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

С Маріяш
Заведення для слюсарсько-механічного промислу та вирібня сіток всякого роду.
Львів, ул. Городецька 41. 3—10 Тел. 245-02.

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: водніші шовки на сукні, вовни на діти костюми, комплєти та сукенки. — Камга ни на муже ькі діти одяги, матеріяли на загортки, попеліни т о сфо ди на спортові сорочки та інше.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ
приймає безперервно вnис студентів та курсантів на:
1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з ріжних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опановувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та перероблення садовини й городини, д) Оброблення шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Instytut, Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL" дешеві і добрі
поручає по фабричних цінах
Витовд Транда
ч.959 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.

Ф-ма „Magasin Parisien"
А. БРІКНЕР
Львів, Льва Сапіги 69.
поручає панчохи, рукавички, скарпитки, торбинки, парасолі, кравати та білля мужеське і жіноче в першорядних гатунках по найнижчих цінах. 6—6

НОВОВІДКРИТИЙ РЕСТОРАН І ЯРСЬКА ХАРЧІВНЯ
М. БАХУСА
Львів, ул. Гетманська ч:: 22 (проти Вел. Театру) 1020,1—2.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найріжнородніших хворіб
ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА
це добрий засіб до управильнення шлунка, усувають запір, лагідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.
ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА
вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і гемороїдах — їх радо приймають хворі.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
408 2-05

Інж. Юрій Лясецький
держ. уповажнений інженер будови
Львів, Мучна 46, тел. 270-27
виконує усі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури.
4—19

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. самох. перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої доставки.
806 1.50

Поручає залізні товари
будівельні і меблярські окуття, шруби, цвяхи, дріт, ремісниче приладдя, кухонне начиння і ін. солідна обслуга — низькі ціни
ФІРМА САРА ЕНТЕНБЕРГ
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 52.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.
виключне заступництво
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Купуйте тільки знаної доброти
ҐОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „РОТР", бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

Смачні снідання, обіди і вечері, добрі напитки та перекуски тільки
В РЕСТОРАНІ
М. Кузишина
Перемишль, пл. На Брамі

ПАРАСОЛІ городові жіночі, мужеські і дитячі **даром** же з найтриваліших гатунків і найновіших взорів — поручає першорядна вирібня парасолів **„СІКО"** віддавна відома фірма Зіке і Корак. Львів, Легіонів 29 — в пасажі, праворуч зараз біля „Орбісу" — всякі направи і покриття виконує прецизійно на місці задурно. — Увага на властиву адресу і число дому. 7—10

Гуртова продаж
хусток, шалів і блаватних товарів
Ігнатий Йосиф
Марель
Львів, фурманська 14.
Ч. 957 тел. 272-08.

КІР
Львів, Усейського 6 Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

Найсолідніші і найдешевші
МЕБЛІ в українській кооперативі
„АРХО"
Львів, Корнякта 1. Тел. 272-...

Навіть мурин ...
ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1. РІГ ...

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".
Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція со зол. 0.15
купно, продаж, винайм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . .
Остання сторінка 1/2 . . . . .
Остання сторінка 1/4 . . . . .
Остання сторінка 1/8 . . . . .

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів ...